

WAPEN^{oud-}BROEDERS

UITGAVE
VETERANEN LEGIOEN
NEDERLAND

1e Jaargang no. 28

26 December 1952

Corr.-adres V.L.N.
Woonboot

„So What”
Veenendaalkade
t.o. 313. Den Haag
Tel. K 1700-323283

Postgiro 581684
Leiden

Redactie-adres:
Smedenstraat 47
Telef. K 6700-4930
Deventer
Postgiro 9541
Apeldoorn

Op de korrel

Van de Redactie

Sportpraatje

Korea

Oproep

Van de Redactie

EEN DAAD IN DE KERSTWEEK

Woorden zijn goedkoop, dierbaarheid op Kerstfeest is gemakkelijk en strelend voor onszelf. Wij willen afspreken, dat wij een daad doen.

Onze gewonde en verminkte makkers worden al te snel vergeten. Zij komen niet altijd zo naar buiten, en wat je niet ziet, vergeet je zo licht.

Daarom gaan wij op een van de dagen in de Kerstweek naar hen toe.

Wij, dat zijn ook de wapenzusjes!

Wij weten elk wel een adres, en anders weten onze afdelingsbesturen er ons wel een aan te wijzen.

Wij brengen ze als oude sobats een groet, en misschien is er wel een sigaretje of een kerstkransje bij. Wij doen ze weten, dat het Legioen, waarbij zij horen, hen niet vergeet.

Dat is afgesproken!

MILES

Wij hadden nog veel meer in dit Kerstnummer willen plaatsen.

Meer van onze denkende legionnaires, die ons schrijven, hoe zij erover denken.

Meer berichten uit onze afdelingen, wat er gebeurt, wat zij doen en willen.

Meer over Nieuw-Guinea.

Meer over hetgeen onze aandacht trekt in dat wereldje van ons.

Een rubriek met bijdragen van onze zussen. Waar blijven zij?

Het vervolg van het spannende verhaal uit de krijgsgevangentijd in Duitsland.

Meer over de marine, de koninklijke.

Meer over de Ambonnezen, onze vrienden.

Meer.....

Het kan niet, Kerstfeest moet in het middelpunt staan ditmaal.

En wij hebben toch al een nummer van 32 pagina's, waarvoor wij eigenlijk het geld niet kunnen missen.

Ja, als wij groter worden en ook advertenties krijgen kunnen wij voor de dag komen als onze Engelse collega's met hun British Legion Journal, waarvan wij het Novembernummer ontvingen — ja, die hebben maar eens per maand hun blad, dus feitelijk geven wij toch meer!

Dus maar tevreden zijn. En wat moet blijven overstaan, komt later.

En allen lezers en lezeressen, van hoofdbestuur, adviseurs en redactie een goed Kerstfeest toegewenst met dit nummer.

Het Hoofdbestuur

W. ROMSWINCKEL

Wvd. Voorzitter. Penningmeester.

Woonboot „So What”,
Veenendaalkade t/o 313,
Den Haag. Tel. K1700-323283

A. F. PASANEA

Voorlopig secretaris
Goudreinetstraat 161, Den Haag

G. W. T. DAMES

Graaf Florislaan 29, Bussum.
Telefoon K 2959-3792

Dr A. J. VERBRUGH

Bankastraat 26, Dordrecht.
Telefoon K 1850-7412

E. WIERSMA

P. C. Hooftstraat 29.
Leeuwarden. Tel. 5100-5030

Dr L. W. SCHUT

Fazantenstraat 97, Amsterdam-(N). Tel. K 20-60663

P. VAN UDEN

Tapuitstraat 14c, Rotterdam

C. G. SMITSHUYSEN

Burg. Ceulenstraat. 72,
Maastricht

Redactie-Commissie

P. KORTUYS

Hoofdredacteur

H. J. BOUMAN

Voorzitter / Penningmeester

BILL CARMIGGELT

Foto-Redactie

G. H. M. REYNEN

Secretaris, Smedenstraat 47
te Deventer, Telefoon 4930

HET KERSTFEEST

en de Soldaat

Peter Jackson van East Aurora, in de buurt van Buffalo, in de staat New York van de Verenigde Staten van Noord-Amerika, heeft uit verhalen van zijn vader gehoord, hoe verschrikkelijk de eerste wereldoorlog is geweest. De oude Peter Jackson vocht toen als gewoon soldaat, in de modder en koude van de Belgische loopgraven en er scheen geen einde te komen aan de eentonige ellende van de verstarde legerfronten. Maar een jaar later keerde zijn vader gezond en wel terug in Amerika, hij trouwde er, kreeg een gezin en leefde twintig jaar gelukkig in zijn vrije land.

Tot de tweede wereldoorlog, wederom uit het Oosten, werd ontzetend over de wereld. Peters oudste broer trok als jongen van twintig mee op in de geallieerde legers, die in 1944 Normandië binnenvielen, om Europa te bevrijden. Hij keerde niet terug; ergens in een veld met een beplanting van duizenden kruisen ligt hij begraven en de oude Peter is een keer met zijn Mary de oceaan overgestoken, opnieuw na een kwarteeuw, maar nu niet om te vechten, doch om stil te staan bij het graf van zijn oudste jongen.

Met het achtste Amerikaanse leger, Batterij B, 937ste veldartillerie-bataljon trok Peter junior naar Korea om de agressie van de Chinezen en Noord-Koreanen te bestrijden, samen met de soldaten uit de legers der andere vrije volken van de wereld.

Nu helpt hij in een sneeuwstorm een met moeite opgesteld kanon afvuren. Je ziet hem afgebeeld op onze voorplaat. Waar staat hij? Ik kan het niet zeggen. Ik wil het ook niet proberen; jullie kent hem niet en ik evenmin. Het kan ook zijn, dat hij er helemaal niet bijstaat en dat het Stephen Brown of Bill Smith uit Syracuse (N-Y) of Tom Fisher uit Philadelphia (N-Jersey) of Will Davis uit Denver (Colorado) of Hans Mayer uit Bismarck (North-Dakota) zijn, die hier als vage onpersoonlijke gestalten zwoegen om dit kanon te bedienen. Wat maakt het ook uit! Zo zijn er duizenden van deze jongens uit allerlei naties — ook Klaas Poldervaart en Jan Mulder uit Nederland — die hier, te land, ter zee of in de lucht, in opdracht van de verenigde volken hun plicht doen.

Ze stoppen hun vingers in de oren voor het schot, voor zover ze hun gehoorvliezen al niet met watten doppen hebben beschermd.

Een schot in de hemel? Het lijkt zo.

Schiet het een bres in de grijze sneeuw-

lucht; scheurt het een gordijn in de duisternis open naar een witte plek, die er moet zijn, ergens in de hoogte?

Een schot van vertwijfeling, een schreeuw om uitkomst, een gebed om een einde aan dit alles, waaraan geen einde te zien schijnt?

Ze vervullen hun taak en verduren de ellende, zij zijn soldaat in dienst van de vrijheid, het recht, de vrede!

Maar ze worden moedeloos, begrijpen het niet meer en sergeant Bill Smith heeft in een brief zijn vertwijfeling uitgeschreven naar de Syracuse Herald Journal.

Peter Jackson moet denken aan wat zijn vader hem vertelde over de loopgravenoorlog. Dit hier heeft daarmee enige overeenkomst, de overeenkomst van het verstarde front, het niet verder komen, het hopeloos vastzitten.

Maar op Kerstavond is er geen overeenkomst. Vader had hem verteld, hoe er in dat duistere jaar 1917 toch op de Kerstdagen een rust zich over de wapenen scheen uit te strekken, alsof er even een besef kwam van het waanzinnige, dat jonge kerels, die elkaar niet kenden, probeerden elkaar dood te schieten of gevangen te maken. Zelfs ontdekten ze met de kijker dat de Duitsers in de verte een vuur hadden ontstoken. Als antwoord deden de Amerikanen het ook.

Twee Kerstvrede-vuren

Hier in Korea kent de vijand geen Kerstfeest; de strijd gaat zonder onderbreking door deze week. Thuis, in East Aurora, waarvan de naam hier klinkt als een onwaarschijnlijk sprookje, zou er wel Kerstfeest zijn, zoals in miljoenen andere Amerikaanse huizen, maar stiller, omdat een van het gezin aan het front staat en juist in deze Kersttijd de ledige plaats die de oudste heeft gelaten, zich nog smartelijker doet gevoelen.

* *
*

Al eerder hebben de mensen zich afgevraagd, of zij het Kerstfeest maar niet beter konden overslaan. Wat doet dit feest van liefde en vrede in een wereld van haat en oorlog?

Maar het heeft zich gehandhaafd, het werd een rustpunt voor een afgeslaafde en verbroken wereld. En dit jaar wordt het opnieuw gevierd.

Waarom bleef het al die eeuwen door bestaan in de Christelijke landen? Als sym-

bool voor het herrijzen van de zon op het noordelijk halfrond? Maar wat doet het feest dan in de tropen en ten zuiden van de evenaar?

Als huiselijk feest van gezelligheid, liefde, vriendschap, dierbare romantiek, in de barheid van de winter? Maar wat is dat voor overbodigheid in de landen waar enkele weken tevoren het feest van de goede Sint wordt gevierd?

Welk een wonder is hier dan aan de gang, dat elk jaar opnieuw het Christelijk deel der mensheid doet zingen, doet feesten, doet liefhebben en aan de armen doet geven?

Wij moeten terug naar dat oude verhaal uit de Bijbel. Het vertelt van een klein Kind, dat omtrent negentien en een halve eeuw geleden werd geboren in een kleine Joodse staat aan de Middellandse Zee, een staat die door de Romeinse heersers was bezet.

Een verhaal vol wonderen. Een moeder die maagd is; engelen die de geboorte boodschappen aan herders en ervan zingen; wijzen uit een ver oosterland, die een ster volgen naar het Westen en in Bethlehem terecht komen bij dit Kind, waarvan wordt gesproken als de redder der wereld.

Later komt de soldaat. Op bevel van de Romeinse heerser ter plaatse, Herodes, moet het Kind worden vermoord, het wil immers koning zijn en hij wil zijn macht niet afstaan. En als de vorst niet weet, waar hij het kan vinden, geeft hij, om zeker te wezen, dat het hem niet ontsnapt, opdracht, alle jongens van twee jaar en jonger te Bethlehem te vermoorden. Dit wonderlijke Kind moet uit de weg geruimd, het betekende een geheimzinnig gevaar voor hem.

Geween en veel geklaag. Moeders die weigeren, zich te laten troosten, omdat hun zonen niet meer zijn.

Maar het goddelijke kind ontkomt, want een engel heeft de man van zijn moeder in een droom gewaarschuwd, zodat het drietal kon vluchten, ver weg, naar Egypte.

Toch sterft ook dit Kind, een dertig jaar later, als een jonge man, een geweldadige dood, onder een andere Herodes. Een kruisdood. Soldaten staan er bij als Hij sterft. Zij zijn getuige van de wonderen, die op die vreemde dag gebeuren.

Soldaten zijn het die zijn graf bewaken. Zij krijgen de schrik van hun leven als een blinkende gedaante de sluitsteen wegstelt en boodschapt, dat de dode leeft!

En nog zijn de wonderen niet uit. Er gebeuren verschijningen, men is getuige van een hemelvaart. Het is alles even ongelooflijk en onbegrijpelijk.

Maar zij die toen en in latere eeuwen door deze wonderen worden overweldigd, geloven, dat in dit alles hun heil is gelegen. Want deze Zoon van God voert hen terug in het verloren paradijs, brengt hen uit hun gevangenis van schuld naar de hemel der verlossing, terug naar hun eeuwige Oorsprong.

Peter Jackson uit East-Aurora vuurt een schot af naar de hemel. De kogel zal ergens

op de aarde terecht komen, het doel is mathematisch juist berekend.

Hier aan het front schijnt Kerstfeest ver, al is er sneeuw, die ook op Kerstprentjes pas de echte Kerstsfeer brengt.

Toch is er in zijn hart een besef van het wonder dezer dingen, de wetenschap van die andere werkelijkheid dan dit, wat voor ogen is. Hoe vaak heeft hij er in de Presbyteriaanse kerk over gehoord en er in zijn zakbijbeltje ook hier aan het front, van gelezen.

Hij begrijpt er niets van, van God niet en van de mensen niet.

Van God niet, dat Hij dit alles toelaat, deze oorlog, deze wanhopige situatie, deze ellende in sneeuw en ontij.

Van de mensen niet, dat ze soldaten uit alle landen hier laten vechten, in een strijd waaraan geen eind te zien schijnt, in een streek die almeer wordt verwoest, temidden van een volk dat onbeschrijfelijk lijdt.

Onbegrijpelijk.

Maar hij begrijpt het Kind uit dat oude verhaal. Of begrijpen? Het is iets anders dan begrijpen, maar het richt zich toch op dit Kind. Ergens moet toch uitkomst zijn, verlossing uit dit alles. Een stem in hem zegt, dat het daar is, in die andere werkelijkheid van God, die wereld, die op zo wonderlijke wijze deze wereld vol onheil binnenkomt en doordringt. Op Kerstfeest. In dit Kind.

Haast automatisch doet hij zijn plicht, als een goed soldaat. Het moet! Dat vraagt deze wereld vol onheil van hem. Dit is, zo werd hem gezegd, voor de verdediging van een vrije wereld, waarin Kerstfeest vrij mag worden gevierd, waar mannen, vrouwen en kinderen niet worden misbruikt als slaven, waar men niet bevreesd behoeft te zijn als

Bij
de
voorplaat

Boven 't kanongedonder,
Ginds ver van huis en haard,
Ruist toch ook zacht het wonder
Van 't Kind en Vrede op Aard'.

Hoe lief ook en zacht dat ruisen
Ons in de oren klinkt,
Niets kan er bruisen of druisen,
Dat dat ruisen erbij verzinkt.

Hoever men ook mag wezen
Van eigen, dierbaar, huis,
Met Christus valt niets te vrezen,
Met Hem is men overal thuis.

Brief

VAN DE SERGEANT

Oedeis, in Elseviers Weekblad van 29 November 1952 vertaalde een brief van een Amerikaanse sergeant, uit Korea.

Met het commentaar geven wij deze brief hier door.

Zou er ooit een antwoord op komen?

DITMAAL

wil ik alleen een briefje voor u vertalen dat sergeant Bill Smith, een man met elf jaren militaire dienst (en ge moogt dus wel zeggen: een *wáre* soldaat) uit Korea schreef aan een Amerikaans dagblad, de Syracuse Herald Journal.

Hier is die brief:

„Ze bevelen ons een heuvel te veroveren — wij veroveren die heuvel —; zij bevelen ons dat wij terug moeten trekken — wij trekken terug —; ze bevelen ons die heuvel wéér te veroveren — wij veroveren die heuvel wéér —; die arme jongens van mijn divisie begrijpen er niets van wat dit allemaal betekent — waarom vertelt niemand hun dat? — Wij hebben geen echt leiderschap — bestormen... terugtrekken... bestormen... terugtrekken —; kunnen de kranten daar nu niets aan doen... er moet toch iemand zijn die daar wat aan doet...”

Dit is het briefje dat sergeant Bill Smith, een soldaat in hart en nieren, aan de krant schreef. De krant drukte het af en zond het origineel aan Dwight Eisenhower. Misschien zou die het antwoord op die verbijsterde wanhoop weten.

In ieder geval zal Bill Smith dit antwoord nooit vernemen. Hij is gesneuveld. Nog vóór zijn brief in de krant stond is hij gedood bij de bestorming van een heuvel.

Wilt u dat briefje nog eens overlezen? Willen alle grote mannen, die er wat aan kunnen doen, het briefje van wijlen Bill Smith goed in hun gedachten prenten?

Er moet toch iemand zijn, die daar wat aan doet?

OEDEIS

Ets van Rembrandt

Verkondiging aan de herders

men anders denkt, spreekt of handelt dan de regering welgevallig is. Een wereld waarin iets leeft — o, nog maar heel weinig — van het besef van die andere werkelijkheid, het geloof in dat kleine Kind van God.

Hij weet, dat hij in gevaar is, al maanden lang. Het heeft een ernstig man van hem gemaakt, ouder dan zijn leeftijd doet vermoeden. Maar er is het besef van een nabijheid in dat gevaar. Nee, hij is geen haar beter dan zijn Chinese tegenstander, daar verder op, in het noorden, achter dat gordijn van sneeuw en duisternis.

Op dit Kerstfeest zegt z'n hart, dat dit werkelijkheid is: Iemand die hem beschermt en redt, ook als hij over de grens van leven en dood moet gaan.

Zoals het op die kleine icoon staat, die hij op een gesneuvelde Noord-Koreaan had gevonden: Hij beschermt en waakt.

Hoe was die man aan dat Russische Christusbeeldje gekomen? Een tolk had die onbegrijpelijke Russische letters voor hem vertaald: Hij die beschermt en waakt. Die redt.

Die geloof leefde ook hier, achter deze lugubere duisternis, in Korea, in dat onmetelijk China en verder in de eindeloosheid van het Russische land. Het geloof in die andere werkelijkheid, in deze Man, dit Kind. Daaruit groeide de vrede. De vrede met God.

Die vrede heerste temidden van de oorlog, onaantastbaar voor de kogels uit deze wereld. Ook voor de kogels die hij uit dit kanon afschoot de oneindigheid in. Zelfs nu, op Kerstfeest. Onmogelijke tegenstelling. O God, breek die andere wereld van U open en geef Uw kind in de stal van de onze. Doe die vrede in ons allen zo krachtig doorstromen, dat zij ook deze aarde overwint. Zodat er welbehagen van God kome in de mensen van de moderne wereld en de moderne oorlog.

En in de soldaat.

In mij, Peter Jackson.

P. K.

Het kind dat ons geboren werd

Dit is het verhaal van Hans, brenschutter op onze post, ergens op Java, gebeurd rond Kerstmis, enige jaren geleden.

Dit overkwam een Nederlander, maar het kon net zo goed een Amerikaan, Canadees, Engelsman, Fransman, Japanner, Indonesiër, Jood of Neger zijn overkomen. Of is het typisch Nederlands?

IK HERINNER het mij nog als de dag van gisteren. Ons groepje bestond uit 9 man, Joop, Wim, Ton, Hans, Geert, Jan, Dirk, Kees en Klaas. Negen man van het peloton dat ons bivak bevolkte, maar wij waren altijd bij elkaar, samengebleven sinds de primary-training, in Nederland. Wij waren pas een maand of drie in Indië en het was achter in November. Hans was de enige van ons die getrouwd was en genoot daarom de eer „vader” gedoopt te zijn. Zo rondom Kerst kon hij vader worden en als een pauw zo trots keek hij rond als we hem vroegen hoe hij het vond. Hans liep reeds met plannen rond om een machtig Kerstfeest in elkaar te „draaien”, dat ons nog lang zou heugen. Nu..... zonder het zo bepaald te willen, werd het een Kerst, die we geen van allen ooit zullen vergeten.

Intussen had het leven zijn normale loop. Patrouille, wacht, patrouille, wacht en daar tussen door het bivak bewoonbaar maken. Nu..... ik moet zeggen het werd bepaald geriefelijk. De wegen werden zoveel mogelijk verhard. De paar huizen die er stonden werden zo best mogelijk opgeknapt en..... zelfs onze latrine kreeg een afdakje, zodat je tenminste droog zat, als het regende. Hans ontpopte zich als een goed „organisator”. Hij wist overal raad op, als er iets moest gebeuren, moest Hans komen, zelfs..... toen een van de jongens, óók een „getrouwd man”, door een vijandelijk schot was getroffen en de hospik het ergste vreesde. Samen met de „luit” heeft Hans de laatste minuten bij hem doorgebracht en beloofd zijn vrouw te zullen opzoeken, zodra hij weer in Holland was. Hans verzorgde de begrafenis en las om beurten met de „luit” een paar verzen uit het kleine zakbijbeltje van de „luit”. „Gek”, zeiden wij die avond tegen elkaar,

maar hoe zouden ze het in Holland maken? Zou er al sneeuw liggen? Weet je, dit is de eerste Kerst, die ik niet thuis meemaak, en..... het kan met niet zoveel schelen ook.

„Luister eens jongen”, zei Hans, „wij zitten zo’n 3000 mijl van dat kikkerlandje weg, en we zouden er allemaal een lief ding voor willen geven, om eens even met Kerst door de ruiten te kunnen gluren. Laten we eerlijk zijn. Wij hebben hier onze soesah, en thuis hebben ze er nog een zorg bij, nl. die over ons. Ik wed, dat er in menig huisgezin zo rondom Kerst wel eens gevraagd zou worden „hoe zouden de jongens het maken?” Net zo goed als wij hier zullen zeggen „waar zullen ze nu thuis mee bezig zijn?” Maar jongens, we zitten in de schuit, en moeten er van maken wat er van te maken valt”.

14 DECEMBER..... de post was gearriveerd en zelfs een mededeling dat de „doom” zou komen. Waarvoor hij kwam? Misschien wel om een dienst te leiden, zo maar voor ons op de post, dachten wij. Weer was alles normaal zijn gang gegaan..... tot de dominee kwam. Hij bracht nieuwe lectuur, nieuwe berichten uit de „bewoonde wereld” en ging met Joop, ons huis binnen. Zij spraken lang en ernstig, waarover..... wij wisten het toen nog niet.

Hans was de dessa in om te zien, of hij ergens een paar kippen kon „versieren”. Joop kwam naar buiten op het moment dat Hans terugkwam, vijf kippen in zijn armen houdend.

„Hans!..... Hans! de dominee wil je spreken.

„Wat moet-ie? Mij spreken? Waarover?”

„Weet ik niet. Ga maar eens naar hem toe, we zien je wel”. Er was iets in de stem van Joop, dat ons niet beviel.

Hans ging naar het huis waar dominee op hem zat te wachten.
„Goeiemiddag doom”, een eind uit de buurt hé?”

„Ja kerel, ga zitten. Sigaret?”
„Graag. Wat voert u hierheen? Blijft u hier nog een hartje of gaat u weer weg?”
„Krijg je veel post van thuis, Hans?”
„Ja doom, het gewone recept. Allerlei optimistische brieven en als ik de datums vergelijk, dan zijn die zowat om de dag gepost. Zoals u weet verwacht ik over enkele dagen bericht dat ik vader ben geworden..... en..... ik kan hier het hele proces volgen, voegde hij er lachend aan toe.

„Tja”, zei de dominee. Hij streek eens met zijn hand door het haar en vervolgde: „Ik vrees, dat ik slecht nieuws voor je heb, kerel.

„Wat..... wat is er aan de hand, doom, is er iets gebeurd?”

„Ja, weet je kerel, er kunnen véél dingen gebeuren, waar wij niets van weten en waarvan wij het waarom ook nooit zullen weten. Je moet alleen geloven, dat het goed is en dat God er een doel mee heeft. Hij weet wat Hij doet en of wij dit nu begrijpen of niet, dat dit voor ons is, dat dit ook voor óns bestwil kan zijn, of niet, het gebeurt en daarmee basta. Wij stervelingen kunnen daar niets aan veranderen.”

HANS VOELDE ZICH koud en warm tegelijk worden, hij kon geen geluid uit zijn keel krijgen. Hij voelde zich gek van angst worden. Allerlei gedachten flitsten door hem heen. „Mijn vrouw..... mijn vrouw. Zij is toch niet met een ander er van tussen?” Zodra de woorden uitgesproken waren, had Hans er spijt van.

„Neen jongen, maar eh..... er is iemand overleden.”

„Mijn moeder? Die was toch al niet zo sterk.”

Dominee schudde zijn hoofd. „Neen niet je moeder.

Hans dacht..... „Is... is... mijn kind soms dood geboren? Ineens dacht hij weer aan de vragen die dominee hem gesteld had.

„Neen jongen..... Het is je vrouw.”

Hans reageerde niet, alsof hij het niet verstaan had, een insect vloog zoemend rond

en hij keek er naar..... Ineens.....

„W...A...T!”

„Je vrouw is bij de geboorte van je kindje gestorven, maar je kind... een zoon lééft.”

„Dat bestaat niet”, zei Hans. Hij voelde zich kalm. Het woord „dood” begon zich in hem te vormen, en omdat dood voor hem alleen maar betekende een paar venijnige klikken van zijn bren, zag hij, zijn Rie stuiptrekkend liggen in de rimboe, net als die „plopper” toen die probeerde de kleine centrale bij het bivak op te blazen. Hij begon te sidderen, hij voelde de grond onder zich wegzakken.

„Dood”, zei hij dof. Het woord had geen betekenis.

Zijn gedachten schenen terug te gaan naar het verborgene in zijn brein en de woorden die dominee zei, drongen niet tot hem door. Even be kroop hem het gevoel dat hij luisterde naar de belevenissen van een ander, die hem maar weinig interesseerde.

„Ohhh”, zei hij eindelijk, en begon te ijsberen.

„Ik weet geen bijzonderheden kerel, maar zodra ik ze weet, kom ik langs. Het is hard hier te zitten terwijl je vrouw daar begraven wordt, en jij er niet bij kunt zijn.

„Ja, 't is hard”, zei Hans automatisch. „Ik hoop dat Rie het zich niet teveel aantrekt.”

Ineens, als een blikseminslag herinnerde hij zich, dat Rie zich niets meer aan kón trekken. Hij staarde apatisch naar de stoel waar dominee op zat.

„Het leven gaat verder, Hans”. Hans had het gevoel in de kerk te zitten en keek stemmig.

„Ik zal laten informeren, wie je zoon verzorgt, misschien kunnen we verlof voor je aanvragen.”

Verlof! Hans leefde op. Naar Rie toe, maar..... Rie was er toch niet meer? „Hou je sterk kerel, en..... ik zou maar wat gaan rusten.

„Ik wed”, dacht Hans in zijn verstandsverbijstering, dat die dokter zo'n verdomde plopper is geweest, die wraak wou nemen.” Het was gemeen zo te denken, maar Hans had er lucht door gekregen, hij moest afreageren.

„Ja dominee, ik zal het doen en..... zover bedankt doom.”

„Geen dank kerel. Je moet sterk zijn.”

Hoe donzig ligt de blanke sneeuw
Verspreid over de vlakte,
Beglansd door maanlicht, zil'vrend goud;
En bomen, wit betakte.
Hoe schitteren die sterrekens,
Dat bonte licht gewemel;
Gehangen aan het donker-blauw,
Het blauwe van de hemel.
Hoe ligt de wereld stil in rust
Te sluim'en in deez' vrede;
Hoe vloeit de koude avondlucht
Nu over land en stede . . .

Daar komt door 't smetloos wit een man,
Een ezel loopt ter zijde,
Waarop een maagd, een schone vrouw
Zo teder, bleek van 't lijde.
Ze gaan daar stil en moeizaam voort,
Niets doet de rust verstoren:
De jonge vrouw draagt onder 't kleed
Een kindje . . . ongeboren.
„Een stal bedolven onder sneeuw,
Een bed van stro en blaren;
Hoe krimpt dat moederhart van pijn,
Moet zij een kind hier baren?“
Doch zie de hemel straalt als goud
En schone eng'len zingen;
Een knaapje in het stro der krib
Waar schaapkens samendringen,
Hoe strekt het beide armpjes uit:
„Treedt herders, treedt hier binnen . . .
Gij vindt Uw schepper in een stal,
Uw Koning in wat linnen.“

„Lief Kindje in die arme krib,
O luister naar mijn bede:
Ik vraag U niets, dan dit alleen:
Schenk aan de wereld . . . vrede.“

W. G. FEMARE

KERST MIS

HANS STROMPELDE HET HUIS UIT. Hij zag de jongens werken en dat gaf hem een veilig gevoel. Hij voelde zich ziek en dacht er over een paar kininetabellen te slikken of A.P.C. Misschien had hij wel malaria.

Plotseling stond Rie weer voor zijn geest. Klaar en duidelijk zag hij haar gezicht, haar armen. Hij ging op zijn tampusje liggen en hoorde zichzelf enige ogenblikken later huilen. „Rot ploppers”, brulde hij. Toen viel hij in slaap.

HANS DEED GEEN DIENST. Hij sjouwde maar een beetje rond, hier en daar wat klussies opknappend. Soms..... wij vonden dat hij zich kranig hield. Af en toe hoorden wij hem 's nachts huilen. Maar verder..... goed, hij was wat magerder geworden, en zag er bleker uit. Intussen..... de wereld maakte zich op om het vrede op aarde overal te laten klinken. Voor ons was het de periode van intenser patrouilleren, want er waren meer en meer infiltranten over de „lijn” gekomen en de brigade verwachtte een aanval. „Vrede op aarde”, cynisch klonk het hier, als je naar de bemande mitrailleurposten keek.

Juist op de morgen van de 24e December als er post was, en voor hem ook brieven meegekomen waren, liep hij wat door het bivak.

Zelden sprak hij nog met ons, maar toch... gingen wij op patrouille. Voor twee dagen, dus dat betekende dat we op de avond van de eerste Kerstdag pas in ons bivak terug zouden komen.

We hadden nooit gedacht dat onze terugkomst zo geweldig zou zijn. De „huiskamer” was herschapen in een echte Hollandse kamer met brandend haardvuur en kaarsen op tafel.

Dit was werk van Hans. Hij had van blokken een stapel gemaakt en daar twee lampen omwonden met rood papier onder gelegd, en als die brandden, was het „net echt”. Op tafel stonden een paar flessen „Schiedam” en lagen pakjes voor elk van ons.

Verrukt vlogen wij er op af en de een na de ander brulde om het hardst dat die Hans toch maar een „moord peer” was. Maar..... Hans was zelf niet in de kamer. Juist toen allen gezeten waren, kwam Hans

binnen. Lachend, voor het eerst sinds de ongelukstijd.

„Ja kerels. Ik dacht dat jullie dit wel op prijs zouden stellen, want weet je, zo ongeveer 1950 jaar geleden is er ook een kindje geboren, net als dat van mij, en daarom..... Het is ook jullie kindje dat geboren is. Alleen..... het leven dat dierbaar is werd weggenomen, en een ander leven kwam er voor in de plaats. Zo ging het ook 1950 jaar geleden. Een jong leven kwam temidden van een hopeloze wereld vol ellende, omdat er maatregelen waren genomen, om bepaalde mensen te registreren en hen misschien later te vernietigen. Toen kwam dit kind met alle mogelijkheden en onmogelijkheden in zich. Ook wij hebben in de oorlog de vervolging van mensen meegemaakt en veel van die kleine kinderen zijn vernietigd. En..... evenmin als toen men na dertig jaar later dat jonge kind te hebben gekruisigd, hem niet meer het leven kon teruggeven, evenmin kunnen wij al die kleine kinderen weer levend maken. Het leven gaat door en wij kunnen er niets aan veranderen, omdat wij stervelingen zijn.”

Wij waren allen stil. Wat was hij ernstig en toch niet verdrietig.

„Zo ook in mijn geval. Rie is dood, maar... mijn zoon, en jullie kindje leven, en... Rie zal niet de ellende meemaken, die hem door andere kinderen, als hij later groter is misschien aangedaan kan worden.

Nogmaals..... het leven gaat door, ook hier en..... zoals ik eens zei, we moeten er van maken wat er van te maken is. Geef me nu maar een borrel. En..... Prettig Kerstfeest, mannen!”

Het is een prettig Kerstfeest geworden. We zullen dit nooit vergeten.

Ger de Vries

OVER DE SLOOT

Is er een sobat van het 431e Bat. Garde Regiment Grenadiers, die het adres heeft van de Aalmoezenier, die wij in Indië hadden. Wie helpt mij aan het adres van deze pater, wiens naam ik ook ben vergeten. Berichten naar ex-Grenadier H. Hoevenaar, Hil 97, Kaatsheuvel. Kerels van het 431e, help Hoevenaar *even* aan het adres van de Aal. Dit is weer zo'n kleinigheidje.

FRYSLAN BOPPE.

Legionnair Dijkstra uit Hemrik schrijft... Allereerst hartelijk dank voor de plaatsing van een aanvraag om postzegels in Over de Sloot. (Redactie: niet te danken, dit is het vertrouwde gebaar, alles samen).

Het resultaat is reusachtig geweest. Wilt U via Over de Sloot de jongens nog mijn dank over brengen. De meesten heb ik zelf persoonlijk al bedankt per brief, maar er waren er ook een paar, die geen afzender hadden vermeld, met opzet of per abuis, het hindert ook niet, de zegels waren er evengoed om.

Legionnaires je ziet het, als wij de schouders er gezamenlijk onder zetten dan komen wij er.

Nu wat anders... Er wordt door een Legionnair oude, versta wel, sloopuurwerken en horloges, gevraagd. Je snapt het wel van die klokjes, die geen cent meer waard zijn. In een woord oude troep.

Legionnair M. S. M. Schim van der Loeff, Kempweg 6, Venray zit er dringend voor zijn studie om verlegen.

Laten wij er voor zorgen, dat in zijn tuin een 3-tonner vol van die oude klokjes liggen. Zo'n klein tjetje.

Wie helpt Legionnair aan Spaanse studieboeken voor beginners??

Berichten aan redactie O.W. te Deventer.

Legionnair J. Scholten, Peizerweg 21A, Groningen schrijft.....

Ik heb hier nog een microscoop (Cupido) met een aantal glaasjes en vergrootglas. Als er een zieke sobat is, krijg ik wel even een seintje.

Liefhebbers voor. Laat dat ding geen dag langer in Groningen staan.

Wie helpt Redactie O.W. aan een opgave van Herdenkings-boeken??

Idem van Divisie, Brigade, Bataljons en Compagnies-emblemen.

Er zijn er enkele binnen. Maar..... er zijn er veel meer geweest. Tijgers, Leeuwen, Rijstvogeltjes en weet ik veel naar de Redactie O.W.

De gegevens moeten voor elkaar. Straks wordt hieruit een nieuwe rubriek geboren.

De Herders

*Nauw was Hij geboren of in de stal
Bogen de herders de knieën al;
Zij hadden het horen verkonden:
De Christus is gezonden!*

*Reeds dadelijk was het wonderbericht
Vanuit de hemelen tot hen gericht;
Als eersten mochten zij horen
Dat Jezus was geboren.*

*Zij waren eenvoudigen van geest
En dus Onze Vader steeds na geweest,
Dies zond Hij Zijn engel tot hen in het veld,
Die het woord, dat geschied was, daar heeft gemeld.*

*Zij hebben die boodschap heel helder verstaan,
Gingen tot het Kind en baden het aan;
God, die Zijn woord vervulde,
Die brachten zij hun hulde.*

D.

"de dienst doodt alle idealen"

Iets
over
G 3

Oudere mensen die in de krant lezen over massa-moorden, waterstofbommen, monster-processen en snelheidsrecords, die vragen zich altijd af waar het met deze wereld naar toe moet..... Waar doen ze dat toch voor? Wat bezielt die mensen tegenwoordig? Wij kunnen ze maar één antwoord geven: ons bezielt hetzelfde als de mensen van 50 of 100 of 1000 jaar terug: wij willen alleen maar gelukkig zijn. Ja, dat is de diepste drijfveer van al ons menselijk handelen, van ons denken en spreken, van ons doen en laten: wij willen gelukkig zijn. Ons hart hunkert naar geluk: wij zullen niet rusten voor dat verlangen vervuld is. Als mijn geluk bedreigd wordt zal ik mij verweren. Als ik offers moet brengen om een gelukkiger mens te worden, dan zal ik het niet laten. Er zijn er die over lijken gaan: ze proberen op die manier gelukkig te worden. Er zijn er die zich hun leven lang uitputten voor anderen: die proberen het op een andere manier. Ons geluk is ons heilig. Het maakt ons blind, het maakt ons razend. Ieder avondblad geeft 6 pagina's achter elkaar het bewijs.

Wie nu zou gaan onderzoeken in hoeverre de mensen hun geluk werkelijk bereiken, die zou een hoogst belangrijke ontdekking doen: verreweg de meeste mensen zijn absoluut niet gelukkig. Dit is een diep-tragische conclusie. Wij zetten alles op het spel, wij zijn sneller dan het geluid, wij breken atomen met gevaar voor eigen leven, wij stampen legers uit de grond zoals nooit tevoren, wij produceren alles wat we nodig hebben, we hebben alle soorten van ontspanning, we genieten de grootste denkbare sociale zekerheid, ja we hebben alles op het spel gezet. Maar we hebben ons geluk niet gewonnen. Wij zijn als de boer die alles verkocht om te gaan emigreren. Toen het zover was kreeg hij bericht dat de boot vol was.

De mens wil gelukkig zijn, zelfs in militaire dienst. Het is langzamerhand ongelofelijk gaan klinken: een soldaat die gelukkig is. Maar we komen er niet onder uit: ook Jan Soldaat eist zijn recht op geluk op. Hij wil vechten als de hel, hij wil ontberingen op zich nemen, hij wil doen wat hem gezegd wordt, als-ie maar gelukkig zou kunnen zijn. Dat is ook voor hem het hoogste wat er te bereiken valt:

geluk. Dat is voor ons het beste wat we hem geven kunnen: een gelukkig leven, ook in het leger, ook in de luchtmacht, ook in de marine.

Hetzelfde verschijnsel doet zich voor: voor zijn geluk heeft hij alles over. Maar hij is niet gelukkig. Als hij beroeps is sluit hij zich aan bij een belangenvereniging en doet voorstel na voorstel en krijgt voorziening na voorziening. Maar hij is niet gelukkig. Wie de sociale positie van de militair van nu vergelijkt met die van 40, 50 jaar terug die slaat steil achterover. Er is ontzaglijk veel verbeterd. Maar wie hem vraagt: zeg nou eens eerlijk je mening over de dienst, die krijgt te horen: „de dienst doodt alle idealen, toen ik erin ging dacht ik dat er wat van te maken was. Nu zie ik er niets meer in”. Hij is niet gelukkig. En al geven we hem een kamer met een echt bed en een schemerlamp, vier maal zoveel soldij, drie maal zo goed eten, tien maal zoveel vrije tijd, hij zal blijven kankeren: „in dienst ga je kapot”. „Ik heb nog idealen, maar ik takel al aardig af”. Ziedaar de situatie ten voeten uit.

Er moet geijverd worden voor sociale vooruitgang. Er moet geijverd worden voor meer en betere ontspanning. Er moet voor van alles geijverd worden. Maar dat alleen maakt de militair niet gelukkig. Wie zijn huis volsleept met lekker eten en mooie meubels die kan desondanks volslagen ongelukkig zijn in dat huis. Laat hij promotie maken, laat het hem allemaal voor de wind gaan: nóg is hij niet gelukkig. Hij eet er goed van, hij schaft zich televisie aan en zijn vrouw heeft alle elektrische machines die er voor een huishouden zijn uitgevonden. Hij is niet gelukkig. Er is geen sfeer in huis. Hij zal zelf de oorzaak van zijn ongeluk ontdekken: eigenlijk houden we niet van elkaar. En een ander die niets heeft op een tafel, een stoel en een gasfornuis na, die is de hemel te rijk. Er is sfeer, er is een goede verstandhouding. „Leven van de liefde” is het eenvoudigste recept voor een gelukkig leven. Het is de sfeer die het hem doet, en de sfeer is afhankelijk van de mensen. Van hun onderlinge verstandhouding. De sfeer, de omgang met anderen, dat is ook het enige wat de militair gelukkig kan maken. Ook hij zal moeten „leven van de liefde”. De

rest is waardevol, maar komt op de tweede plaats.

Wie zegt dat de dienst het geluk vermorzelt, die is er naast. Het is niet de dienst, het zijn de mensen. Het is die commandant, die kamergenoot, die ondergeschikte, die het op zijn geweten heeft.

Er zijn in dienst mensen die stelselmatig de goede sfeer, de goede atmosfeer, verpesten. Dat zijn de houtwormen van ons geluk. En tegen dat kwaad is geen Rao en geen sociale dienst opgewassen. Geen sociale voorziening zal dat voorkomen: de onderlinge verstandhouding tussen de mensen is zo rot dat het ze diep ongelukkig maakt. Zolang we niet de bijl aan die wortel zetten is al ons strijden voor vooruitgang een vechten tegen de bierkaai: de bierkaai van de liefdeloosheid.

Dit is de grondwaarheid van de G-3, een beweging die zich noemt „goede geest gemeenschap” en die zich richt op de sfeer in de kazerne, op de kamer, op de vlieg-basis, in de compagnie. Die eerst bekijkt waar het kwaad schuilt. Vervolgens oordeelt waar het vandaan komt, hoe het veroorzaakt wordt. En tenslotte daden stelt, al is het maar de daad van het goede voorbeeld. Het is een beweging van leken in militaire dienst, aansluitend op de katholieke godsdienstige verzorging. Er zijn mensen voor nodig die zorg kunnen hebben voor het geluk van een ander. Die weten dat hun eigen geluk bestaat in het gelukkig maken van zijn kameraad, in het leven met anderen in goede verstandhouding. Dit streven is gegrondvest op de overtuiging dat wij allen kinderen zijn van God, dat wij derhalve de anderen kunnen beminnen om God, omdat wij met hen

een mede-bestaan hebben in Hem, omdat wij eigenlijk familie zijn van elkaar.

Hoe gaat het op een kamer? Er is er een die een grote mond heeft. Die zich teveel verbeeldt. De anderen spreken af: om de week zullen we hem een dreun verkopen, dan houdt-ie zich wel gedeinsd. Een praktisch systeem: maar de goede verstandhouding wordt er onmogelijk door gemaakt. De basis voor ons geluk is kapot. Of een bruinwerker die een commandant lijmt. Er vormen zich al meteen twee groepen: pro en contra. Heftig verzet tegen de stroopliker, tegen de commandant die erin trapt, tegen iedere maatregel die die commandant uitgeeft. De verstandhouding is kapot. De geest wordt ongenietbaar. Er valt niet meer te leven in dat peloton. „Je gaat hier kapot”. En dan zijn er de verveling, de lusteloosheid, de onverschilligheid, de ongezelligheid die ieder op hun beurt aanslagen doen op het geluk en die ieder stuk voor stuk, bestreden zullen moeten worden. Er is die moordende mentaliteit van „over tien ruggen om bevorderd te worden” en noemt u maar op. Als factor van gevechtspotentie vatten we al die factoren samen onder: moreel. Spreken we over het leven dan gaat het om geluk. En geluk is, volgens de G-3, nergens anders te vinden dan in de verhouding met de ander.

Wie de grondslagen van het menselijk geluk wil leren zien in de liefde, die leze het evangelie.

Wie de praktische uitwerking van dit geluksstreven wil volgen zoals het wordt gedaan door de G-3 beweging in het leger en de luchtmacht, die leze het maandblad „G-3”.

Inlichtingen bij G-3 centrale, Woudenbergseweg 21, Zeist.

H Politiek of niet?

Slot van het artikel in het vorig nummer

Het élan moet in ons allen gehandhaafd blijven. Wij hopen een gist te mogen zijn, een prikkel tot veel goeds, een kracht te midden van de vele andere hier levende en werkende krachten, die ons vaderland trachten op te stoten uit het verval en de verslapping van na de oorlog. Wij zijn heel blij dat er heel wat krachten in dezelfde richting werken, op alle gebied. Wij behoeven zeker nog niet te wanhopen aan ons land en zijn kansen. Telkens weer blijkt, hoe onze landgenoten over heel de wereld hun energie ontplooiën.

In hun geest willen wij mede ons inspannen en dan hebben wij geen tijd om ons te vermoeien met de vraag, of iets nu wel politiek is of niet. Er zijn, gelukkig, belangrijker dingen, dan ons over zulke vragen druk te maken. En mochten wij eens, onbedoeld en ongewild, op politiek terrein komen, dan roepe men niet direct alarm.

Wij hopen ook vast en zeker, dat de Minister van Oorlog het werkelijke karakter van ons legioen en ons streven zal verstaan en er ook op dat ministerie een beter begrip

over ons zal komen, waaruit een welwillende houding zal moeten resulteren, een vertrouwen in de zuiverheid van onze bedoelingen, zodat men er minder terughoudend zal zijn om ons medewerking en morele en geestelijke steun te verlenen. Ook op het ministerie moet men ervan overtuigd worden, dat wij geen politiek wensen te bedrijven, nog minder de regering wensen te dwarsbomen. Wij willen alleen, ook in deze organisatie, gebruik maken van onze democratische rechten en vrijuit critiek oefenen en ons oordeel zeggen over hetgeen naar onze mening niet recht is en niet tot heil strekt van ons vaderland. Geen democratische regering kan hier bezwaar tegen hebben.

Wij rekenen voor den vervolge op beter begrip. Van onze kant zullen wij alles doen, om ons legioen en zijn doeleinden helder te doen uitkomen.

Maar laat men niet te gauw de politiek, die blijkbaar voor velen een rare boeman is, erbij halen!

P. K.

Onze mannen in Korea

„Your soldiers, they have the light of God in their eyes”.

Zoals bekend heeft de staatssecretaris van oorlog Z.E. mr. F. J. Kranenburg onlangs een bezoek gebracht aan de Nederlandse strijdkrachten in Korea. Hier volgt zijn verslag aan de volksvertegenwoordiging, zoals het werd opgenomen in de Handelingen van de Tweede Kamer:

Het Nederlandse bataljon.

„Ik heb het een voorrecht geacht, dat de Regering mij uit haar midden heeft willen zenden naar deze eenheden (het Nederlandse bataljon en H.M.'s Piet Hein - red.) in de warme oorlog, die in het Verre Oosten woedt. Het is een grote oorlog, een verbeteren felle afweeroorlog. Naar mijn gevoelen wordt deze oorlog niet alleen uitgevochten voor een duidelijk ideaal, maar is hij ook van directe betekenis voor de vrijheid van het Westen. De Nederlandse eenheden zijn beperkt in aantal, maar op zeer verantwoordelijke plaatsen in deze oorlog opgesteld. Zij staan oog in oog met een gevaarlijke en agressieve vijand, die zij weerstaan.

Ten opzichte van alles, wat wij hier hebben besproken, en ten opzichte van onze bijdrage in de westelijke verdediging in NATO-verband zou ik misschien kunnen spreken van een min of meer *symbolische* bijdrage van ons land aan de strijdkrachten van de Verenigde Naties. Dat heb ik echter wel afgeleerd. Eén keer heb ik mij dit woord laten ontvallen, toevallig tegen een Australiër, die er dus betrekkelijk buiten stond. Hij heeft mij dit woord toen verweten en zelde mij: Als het Nederlandse bataljon niet op die en die plaats en op die en die tijd een bepaald wapenfeit had gepleegd, had dit gesprek niet kunnen plaatsvinden.

Het was dus tijd, dat een lid van de Regering aan deze eenheden de eer bracht, waarop zij recht hebben, en mogelijk de aandacht van de bondgenoten en de commandanten ging verlevendigen. Dit was gelukkig niet nodig, want het bleek, dat dit bataljon en dit schip zelf in staat zijn de aandacht op zich te vestigen. Voorts zou in het bijzonder door een gedachtenwisseling rechtstreeks nog eens kunnen worden bezien, waarin wij maatregelen kunnen treffen, die ten goede komen aan hun strijd en die uiting kunnen geven aan de absolute prioriteit, die wij hier in Nederland aan deze militairen in de warme oorlog behoren toe te kennen.

De aandacht behoefde niet op het bataljon gevestigd te worden. Het heeft een faam in het Verre Oosten, wegens zijn hoog moreel, zijn sterke discipline en zijn gebleken prestaties, wegens wapenfeiten,

die algemene bekendheid genieten. Bovendien zijn de Nederlanders daar populair. Zij bewegen zich gemakkelijk, gaan gemakkelijk met anderen om en zij hebben vóór — een belangrijk punt in deze integratie —, dat zij zich met verschillende talen heel goed weten te redden.

Ik trof hen aan op hun plaats in het vak van de 2e divisie en het 38ste regiment, waarbij zij nu al 2 jaar zijn ingedeeld. Het is gelukkig, dat zij 2 jaar lang verbonden zijn geweest aan d zelfde eenheden, want ik kan niet anders zeggen dan dat de verhouding tussen bataljon, regiment en divisie, tussen commandant en ondercommandanten, van boven naar beneden, en van onze commandant tot zijn bevelhebbers, er een is van wederzijds respect en vertrouwen, en men voelt — men zal het ook bemerken, als men hen ziet thuiskomen met het teken van de 2e divisie op de mouw en het speldje van het 38ste regiment op de borst — een esprit de corps met deze Amerikaanse eenheden.

Zij waren geplaatst in een moeilijke sector, getekend, zoals bekend is, door steile heuvels. Zij hadden dus een lijn op zo'n heuvelkam, uitziende op de vlakte, maar waren bovendien verantwoordelijk voor enige plaatsen in het voorterrein, verheffingen uit de sawah's, die nog in onze handen waren gebleven bij een vroegere aanval. Het Nederlandse bataljon had de verantwoordelijkheid voor de handhaving daarvan. Zij waren opgesteld — en dit was goed om te zien, vooral in het licht van de legerplannen, die wij op het ogenblik bespreken — in het volle vertrouwen op de kracht van hetgeen achter hen zat en wat ook in die lijn reeds zijn uiting vond. Zij hadden de ervaring, dat zij om luchtsteun konden vragen, artilleriesteun, en ik zag in de lijn tanks, die ter beschikking waren gesteld van de infanterie eenheden. Er was lucht-afweergeschut, dat gebruikt werd tegen landdoelen en dat van hogerhand ter beschikking was gesteld. En voor de verbinding met die moeilijk bereikbare voorposten, die min of meer geïsoleerd waren, omdat de gehele weg onder vuur lag, hadden zij gekregen gepantserde personeelsvoertuigen, ook door Amerikanen bemand.

Op de plaats, waar zij gesteld waren, blonken zij uit door de wijze waarop zij de werkzaamheden verrichtten, die op dit statische maar zeer actieve front van hen werden gevraagd, werkzaamheden, bestaande in het aanbrengen van versterkingen, het maken van prikkeldraadversperringen en het graven van overdekte loopgraven; zij gaven blijk van waakzaamheid en vuurdiscipline en vooral vielen zij op door een bijzondere Nederlandse eigenschap, een stuk tactiek, dat wij eigenlijk in Korea hebben gebracht, het patrouillelopen. Deze goede

prestatie is bekend bij hun hogere commandanten, de Amerikanen, en is voor hen zelf een voorwerp van trots. Zij hebben zelfvertrouwen. Zij staan tegenover een belangrijke en agressieve vijand, maar zij hebben het gevoel: wij kunnen hem aan. Zoals zij daar staan, versterkt met hetgeen zij van de bondgenoten toegevoegd krijgen, wetende wat zij zelf waard zijn, hebben zij het sterke besef, dat zij de vijand juist in deze sector respect hebben afgedwongen en dat dit hen in de afgelopen maand misschien bewaard heeft voor een aanval, juist op deze sector.

Hun geest trof ik aan als gedisciplineerd. Ik wijs erop, dat ik in de loopgraven, die zij in die lijn gegraven hadden, met verschillende onderkomens, waar zij min of meer een hollenleven leiden, geen etensresten en geen blikjes heb aangetroffen. Alles was schoon en af. Zij hebben daar een hard leven, waarin zij zijn aangewezen op het vertrouwen op elkaar, op hun commandovoering en wat achter hen staat, en hun aandacht wordt gevraagd door de vijand, die inderdaad die aandacht opeist. In dit alles vinden zij iets goeds en iets moois. Juist dat vertrouwen op elkaar, deze trots en deze saamhorigheid binnen hun eigen eenheid geven hun iets sterks, iets in de geest, dat men alleen oog in oog met de vijand zal kunnen aantreffen.

Het klimaat was op het moment, dat ik er was, ook gekenmerkt door de tegen-

stellingen van het land: overdag warm en 's nachts beneden het vriespunt. Wij staan nu op het ogenblik, dat zij de koude tegemoet gaan. Dan zal het landschap bar worden, meer bar dan ik het heb gezien in zijn herfstkleuren, en dan zullen zij dus bepaalde ontberingen te lijden krijgen.

Ik stel hier tegenover, dat hun verzorging goed is, dat in deze onderkomens kachels staan, dat zij voortreffelijke slaapzakken hebben, dat hun voeding geen aanleiding tot klachten geeft en dat de verzorging met de kleine geneugten van de frontsoldaat met zijn sigaretten en zijn snoep ook geen aanleiding tot klachten geeft.

Ik heb ook de hospitalen, waar onze gewonden worden verpleegd, bezichtigd en ik moet zeggen, dat zij een voortreffelijke indruk maken. Onze eigen verpleegsters nemen deel aan de verpleging; zij hebben hun eigen taak, maar zien ook als taak na de diensttijd het dagelijkse gesprek met alle Nederlandse patiënten, die dan dus gelegenheid hebben hun eigen taal te spreken. Dag om dag bezoeken de veldprediker en de aalmoezenier, die in Tokio zijn gevestigd, alle patiënten in de hospitalen.

Treffend was ook de goede omgang tussen onze Nederlandse soldaten in het bataljon en hun Koreaanse medestrijders, die tot in de kleinste eenheden volwaardig meedoen, die patrouille lopen, dezelfde posten bezetten, dezelfde waarnemingsposten bezetten en dezelfde wapens bedienen. Ook hier blijkt, dat men elkaar van man tot man vertrouwt en waardeert. In deze omgang met alle taalmoeilijkheden moest de humor weleens de mogelijkheid van het rechtstreekse, persoonlijke contact brengen.

H.M.'s Piet Hein.

De „Piet Hein” heb ik in Poesan aangetroffen. Tot haar eigen vreugde was de bemanning speciaal voor deze gelegenheid voor het eerst in een Koreaanse haven, waardoor zij in staat was voet op Koreaanse grond te zetten. Zij hebben een belangrijk aandeel in de Koreaanse campagne, maar het Koreaanse land betreden zij nooit. Ik kwam er in een week, waarin zij deel hadden in het werk van carrier tasks forces. Zij stonden op het punt naar het Oosten te gaan, waar zij verwachtten meer artilleristische opdrachten te krijgen, dus de landstrijdkrachten te steunen door het verbreken van de verbindingen, die langs de oostkust van Noord-Korea lopen. Als een bezoek is aangekondigd, ziet een Nederlands schip er natuurlijk piekfijn uit en is de bemanning Zondags gekleed. Zij zagen er gezond uit, maar hadden grote baarden. Wij moeten echter niet onderschatten, dat het leven aan boord van het schip in oorlogsomstandigheden zijn eigen hardheid kent. Zo was het schip volledig op oorlogsterkte bemand, waardoor het vol was en men inderdaad mannetje, aan mannetje leefde. Voorts moet ik er op wij-

ERE ZIJ GOD.

*Daar klinkt een lied vol zonneshijn
In duistere winternacht,
Het zingt ons van een kindje klein;
Is door engelen gebracht.*

*Of je ook in ellende zucht,
Het hindert niemendal;
Het lied doortrikt de hele lucht,
Juicht tot ieder, overal.*

*En als het tot ons hart indringt,
Dan moet het ons wel zijn
Of heel ons wezen medezingt
Dit hemelse refrein.*

*Dus mensep: heb je het nog zo naar,
Doe weg alle verdriet;
Met Kerstmis blijkt slechts één ding waar,
Dat is het eng'lenlied.*

*Als je 't van harte zingen kunt,
Het: Ere zij aan God,
Dan is je 't hoogst geluk gegund
En vrede is je lot.*

D.

zen, dat ook het klimaat dit schip parten speelt en dat het werk aan dek het grootste deel van het jaar zwaar is, alleen al tengevolge van de hitte of de koude.

Het menselijk element.

Mijnheer de Voorzitter: Dit zijn zo enkele mededelingen over wat ik heb gezien. Dit bataljon en dit schip heb ik dus gezien, opgenomen in één grote organisatie, trots op de eigen prestatie, met vertrouwen op de samenwerking, eigen wapenfeiten gevend, loyaal het geheel dienend, zelfbewust, maar aanvaardend de leiding van het geheel, zoals die door de Verenigde Naties is gesteld, omgekeerd bij die leiding duidelijk vertrouwen en respect afdwingend. Ik zou haast zeggen, dat wat ik daar heb gezien symbolisch is voor het werk, waaraan wij hier in het Westen bezig zijn, dat het daar is, zoals wij ons voorstellen, dat hier de samenwerking moet zijn. Toen ik dit had gezien, ben ik tot de conclusie gekomen, dat voor het welslagen van het werk, dat wij dezer dagen in de Kamer bespreken, het menselijk element het belangrijkste is en dat wij onder de Westelijke volkeren inderdaad in staat zijn deze samenwerking te baseren op wederzijds vertrouwen en op wederzijdse eerbied, van man tot man en van land tot land.

Het is ook voor ons een bijzondere emotie, wanneer wij zien hoe wij Nederlandse troepen en militairen moeten toevertrouwen aan een vreemde commandant. Wat ik met zoveel dankbaarheid heb mogen vaststellen, is, dat diezelfde emotie wordt gedeeld door de commandant, die deze Nederlanders krijgt toevertrouwd. Ik had dezer dagen een treffende ervaring, toen ik zo'n commandant, die zo juist de verantwoordelijkheid voor een grote Nederlandse eenheid had aanvaard, een bondgenoot dus, sprak. Toen ik hem vroeg naar zijn oordeel over onze Nederlandse soldaten, kwam het verrassende antwoord: „Your soldiers, they have the light of God in their eyes!” Dit geeft in één zin zijn aandoening, zijn verantwoordelijkheidsbesef ten opzichte van hetgeen hij van ons krijgt toevertrouwd, weer.

Mijnheer de Voorzitter! Als deze menselijke verhoudingen in de Westelijke samenwerking overheersen, geloof ik, dat wat ik in Korea heb gezien niet een symbool, maar een exact beeld moet zijn van de werkelijkheid, zoals wij die ook hier nastreven. Ik moge daaruit concluderen, dat wij op de goede weg zijn en dat wij kunnen doorgaan.”

NASCHRIFT REDACTIE

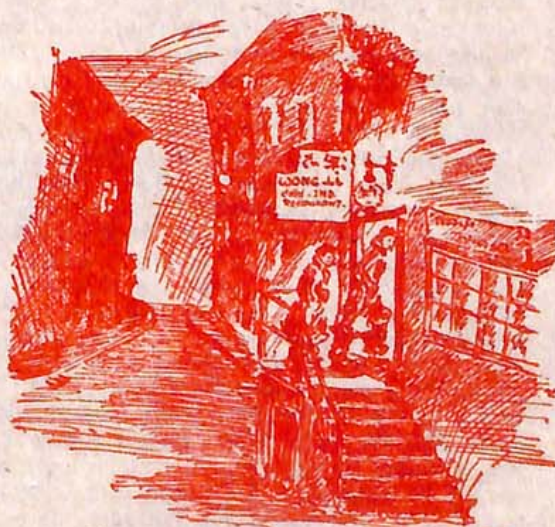
Het zal ongetwijfeld goed doen, dit verslag van de staatssecretaris van oorlog te lezen. Wij zijn hem ook dankbaar voor zijn bezoek aan onze mannen ginds en voor

dit verslag. Het bewijst opnieuw, dat de Nederlandse militair zich met de beste van de wereld kan meten.

Maar toch, en dat moet staatssecretaris Kranenburg ons niet euvel duiden, overtuigd als wij zijn van zijn oprechte bedoelingen om de prestaties van onze mannen voor het voetlicht te halen, bij het lezen van dit verslag moeten wij onwillekeurig met bitterheid denken aan de vele woorden op verschillende tijdstippen gesproken door gezaghebbende figuren en die ook betrekking hadden op de Nederlandse militair. En bij die Nederlandse militair behoorde ook de man van het KNIL, waarvan ook onze Ambonese vrienden deel uitmaakten: de man van het KNIL, die de jaren van Japanse krijgsgevangenschap heeft gekend, maar ook de dienstplichtigen die voor de oorlog tegen Japan onder de wapens werden geroepen en daarvoor huis en haard en soms ook bedrijf achter lieten enz. enz. Kortom allen, die in een of andere functie bij welk onderdeel van de strijdkrachten, hun Vaderland dienden ja, tot in den dood toe!

Een verslag is zo gemakkelijk gemaakt, en woorden kosten doorgaans niet veel moeite. Maar men vergeet daarna soms zo gemakkelijk en vlug en dan blijft van verslagen en gesproken woorden alleen maar een nare nasmaak bij.

Wij geloven in de oprechtheid van staatssecretaris Kranenburg's woorden en wanneer zulks onverhoopt later eens noodzakelijk mocht blijken, dan rekenen wij er op dat Zijne Excellentie ook daden aan zijn woorden zal toevoegen. Daden vooral ten opzichte van onze vrienden, de Ambonese leden van het KNIL. Hier ligt een prachtige kans voor daden.

NET AS' TROEGER MET KERVINIS' NEUR
JA TRAG. MET TWEE TULOARE DESAAR!

Ho denken Legionnaires erover!

DE ERGSTE RAMP.

Naar aanleiding van het artikel „Europese Federatie” in „Oud Wapenbroeders” van 17 Oct. j.l. zou ik graag enkele dingen opmerken. De schrijver van de brief, die in dit artikel is opgenomen, beweert dat 90 % van de Nederlandse kiezers zich heeft uitgesproken voor een federatie van de Europese staten. In het antwoord op deze brief wordt dit ontkend, ik kan het daar niet mee eens zijn. Ik zal niet graag beweren dat 90 % van ons volle, voorstander is van de Europese éénwording. Maar als ik het artikel lees „Voor en tegen” op blz. 15 van ons orgaan van 27 Juni j.l. dan blijkt hier toch uit, welke partijen voorstanders van dit streven zijn. Voorts had iedere partij zijn program van actie. Men kon ook weten, wie geregeld afgevaardigd worden naar Straatsburg. Nogmaals, ik beweer niet dat ons volk voor 90 % voor de Europese eenwording is, maar de verantwoordelijkheid van wat er op dit gebied in de komende 4 jaar gebeurt, draagt het wel. In één opzicht was ik blij met dit artikel en wel in dit: vaak wordt gezegd: „Natuurlijk verliezen staten die zich in een federatie begeven aan zelfstandige macht, maar dat valt wel een beetje mee”. Maar hier is het „de tijd van de nationale souveriniteiten ligt achter ons”. Geef mij het laatste maar, dan weet je tenminste waar je aan toe bent. Inderdaad er gebeuren wonderlijke dingen in de lage landen bij de zee. De schrijver zegt: „Koningin Juliana is een van de grote Europese figuren, die ten volle beseffen, dat de tijd van de nationale souveriniteiten achter ons ligt”.

Hoe durft men dit te zeggen? In hoofdstuk 13 van de brief aan de Romeinen zegt de apostel Paulus: „Alle ziel zij de machten over haar gesteld, onderworpen; want daar is geen macht dan van God, en de machten die daar zijn, die zijn van God geordineerd”. Het heeft God behaagd, ons het Huis van Oranje te geven, uit welk Huis thans regeert Koningin Juliana. Elders in de Bijbel staat: „Vreest God, eert den Koning”. En daarom moeten wij tegenstanders zijn van de Europese éénwording. Het blijkt duidelijk dat de schrijver de éénwording van Europa wil „omdat hij niet wenst de armoede en ellende die uitloopt op een Russische overheersing. En daarom een machtige dam opwerpen, het wordt samengaan of samen vergaan. Daarvoor is een federatie nodig. En dan is niets te dol. Er zullen Duitse generaals zijn die iets hoger zullen staan dan Nederlandse generaals, maar als wij een generaal voortbrengen die beter is dan welke Duitse ook, dan zal in een federatie de onze bovenaan staan. Eén vraag: Hoeveel zeehelden heeft ons land voortgebracht? Te veel om op te noemen toch en wie worden

thans belast met het commando in de Atlantische Oceaan? Amerikanen, Engelsen en zelfs Fransen, maar Nederlanders niet, is men de slag in de Javazee al vergeten? Maar het gaat er maar om wie de eerste viool speelt ook in de Europese federatie en het is toch niet moeilijk te zien wie dit zijn? De schrijver zegt: Hebben onze vaders onder de Prins van Oranje ons land niet vrijgevochten van tirannie? Zeker maar Prins Willem had een verbond gemaakt met de Potentaat der Potentaten. En Willem III stond in 1672 alleen tegenover de „Zonnekoning”, zonder bondgenoten, maar hij vertrouwde op God en daarin lag zijn kracht. Er dreigen vandaag voor ons land en Europa ontzettende gevaren, wie zal het ontkennen? Ons bewapenen en onze vrijheid verdedigen wanneer dit nodig mocht zijn is onze plicht, ook is er niets tegen het samen met andere landen verdragen sluiten. Maar een federatie? Neen! want onze nationale zelfstandigheid daar zal men afblijven, niet in de eerste plaats omdat wij Nederlander zijn maar omdat God dit van ons eist. Er dreigen grote gevaren, maar de grote massa zoekt haar heil niet bij de alvermogende Bondgenoot maar bij mensen. Een onzer grote mannen uit de vorige eeuw schreef eens: Het is niet de grootste ramp voor een natie, wanneer zij in de druk komt. Ja, verlies van het zelfstandig volksbestaan, dat uitnemend voorrecht, is nog niet eens het grootste onheil, dat haar treffen kan. „Zelfs in de diepste vernedering, zelfs in het ingelijfd zijn, kan een zegen liggen en de voorbereiding ener betere toekomst.”

Maar, dit is het ergste (en moge, door Gods genade, Nederland er voor behoed worden): wanneer een natie, die, in de wereldgeschiedenis, een toonbeeld der zegeningen Gods op de belijdenis van het Evangelie geweest is, door eigen ontzenuwing verbastert; wanneer ze, in de ondankbaarheid van haar afval, een nationale zielenmoord pleegt, en, eer ze het doodsvonnis ondergaat, het levensrecht verbeurt.)

Overschild 23-10-'52.

E. W. KNOL.

Wapenbroeders,

In verband met het éénjarig bestaan van ons Legioen wens ik met deze het hoofdbestuur en redactie van „Oud Wapenbroeders” van harte geluk.

Hoewel we nog weinig op „grootse” daden van dit ene enkele jaar kunnen roemen, zijn we al dankbaar voor de eerste contacten die gelegd zijn en de eerste banden die weer samenbinden.

Met goede moed gaan we daarom het tweede jaar weer in en onder Gods zegen, in hechte eensgezindheid en de geest van de

Tempat Piekerans

Dat het zo tegen Kerstmis loopt, maakt uiterlijk niet veel verschil bij Mastufa. Hij vleit zich, als in andere tijden, ter tempat neder en leest zijn krant. Maar innerlijk is er wel verschil. Want hij zet zich nu in het bijzonder er eens voor om te zien hoe het staat met de vrede op aarde. En wat de krantenmensen hem dan brengen, geeft weinig reden tot juichen. Je zou kwaad op ze kunnen worden om al de gemenigheidjes, die er zo in de kranten staan, maar Mastufa wordt het maar niet. Want die lui willen als regel ook alleen maar zeggen waar het naar hun mening op staat en dan komen ze met van die treurige verhalen. En Mastufa mag dan nog zoveel voor de vrede voelen, hij moet ze toch gelijk geven als ze zeggen, dat er oorlog is in Korea en in Indo-China en dat er in vele landen op deze aardbol toestanden heersen, die met het idee vrede heel weinig te maken hebben. En alle landen, die werkelijk vrede willen, zien geen andere weg daartoe dan het opvolgen van de spreuk van wijlen Julius Ceasar: „Wilt gij de vrede, bereidt U ten oorlog”. Iedereen staat te

genover iedereen tot de tanden toe gewapend. Dat was zo in de tijden van Julius en dat is zo heden ten dage. In zijn tijd streed men met zwaarden en knotsen, nu strijdt men met alles wat techniek en vernuft hebben kunnen opbrengen. Want de wetenschap heeft zijn grootste prestaties nog in dienst gesteld van de oorlogvoering. Het is geen prettig iets daarover te piekeren en je dan af te vragen of we nu eigenlijk wel vooruit gaan in de wereld. En dat is een rot vraag om te stellen. Want als men er Nee op zou antwoorden dan valt de hele zin van het bestaan weg. Dan vallen ook weg de Christelijke waarden van Geloof, Hoop en Liefde. Men constateert dan dat er geen liefde is, dat er geen reden is tot hoop en dat dus geloof geen zin heeft. Het zou een leugen zijn geweest.

Alleen al dit zo eens te bepeinzen moet reeds duidelijk maken, dat dit antwoord natuurlijk niet juist kan zijn. Dat er dus wel vooruitgang is. Maar we moeten er erg naar zoeken. Zo gemakkelijk kijken we maar weer naar wat er nog zo kort geleden in Duitse en Japanse concentratiekampen is gebeurd en naar wat er nu nog alles voor onrecht in de wereld gebeurt. Maar deze dingen geven alleen maar aan, dat de vooruitgang erg langzaam gaat en ook dat de mensheid nu eenmaal zodanig is, dat een tijdelijke terugval nog altijd weer kan plaatshebben. En dan heeft Mastufa zo als gedachten, dat dit vooral gebeurt als de mens los gaat van de persoonlijkheid en opgaat in de massa. Dan wordt hij als een kuddedier, hij leeft op zijn instincten en doet zonder meer met de massa mee. Zijn persoonlijk besef van goed en kwaad spreekt niet meer mee. We zien dit gebeuren als de mens een nummer gaat worden, zolang hij een eigen naam draagt voelt hij zich ook verantwoordelijk voor hetgeen hij uitspookt, maar wordt hij teruggebracht tot een onderdeelje van een massa, dan telt ook alleen het belang van de kudde als geheel en schijnt het van geen belang meer wat men voor onrecht aandoet aan een persoon. Dan leest Mastufa in zijn krant, als er bij het vertrek van het emi-

„Ouwe Jongens” zal het heus wel weer gaan.

Met de eerlijke belofte ook in het nieuwe jaar de Legioensgedachte en geest zo goed en zoveel mogelijk uit te dragen besluit ik met ons devies:

„Voor God, Nederland en Oranje”.

Legionnaire: Herman Hendriks.

Noot van de Red.

Hartelijk dank voor je wensen.

Grootse daden! Ze hebben een bijzondere aantrekkingskracht voor ons. Natuurlijk. Het grootse imponeert.

Maar moeilijker is het, de direct voor de hand liggende kleine daden te doen. Daar behalen wij geen eer mee, die zijn niet op-

zienbarend. Toch leggen die de grondslag voor het grootse.

Wij zijn nog lang niet aan de grootse daden toe, het is zelfs de vraag, of wij ons daarop moeten richten.

Eerst moeten wij aan ons eigen wereldje werken: onszelf, ons legioen, opdat dit zo goed mogelijk zij. De kleinste daad is hier van betekenis.

Alleen reeds het werk in onze afdeling, voor onze makkers in de buurt, vriendschap en hulp voor elkaar, laat ons voorlopig geen tijd voor „grootse” daden.

Die komen er wel als dat nodig is.

Ons legioen krachtig, zuiver en van een goede geest te maken, zodat het een voorbeeld wordt in dit land..... dat is al een grootse daad!

grantenschip „Fair Sea” fouten zijn gemaakt, die aan velen ernstige moeilijkheden hebben berokkend, dat de minister wel erkend, dat het voor de betrokkenen hoogst onaangenaam is, maar dat het in het grote geheel toch maar onbelangrijk is. We weten dat overal, waar wordt gewerkt, fouten worden gemaakt, zoiets kan dus voorkomen, maar de redenering, dat men de hinder aan een groep aangedaan, maar niet zo zwaar moet tellen en moet kijken naar wat voor de massa is gedaan, dat vindt Mastufa nu precies verkeerd. Want onrecht, tegen één persoon begaan, blijft onrecht, evengoed als onrecht, dat velen wordt aangedaan. Een dergelijke redenering brengt ons helemaal op de verkeerde weg. Want het leidt tot de methodes van Hitler en Stalin: Recht is wat nuttig is voor het volk. En daarmee laten we ieder beginsel van recht los. Een molenaar in Berlijn zei tegen Frederik de Grote: Er zijn nog rechters in Berlijn; tien jaar geleden waren ze er niet. En nu kort geleden herinnerde de Duitse bondskanselier er in de volksvertegenwoordiging aan, wat er in Bergen-Belsen aan onrecht was gepleegd; hij werd uitgejouwd, want ook in het zogenaamd democratische Duitsland mag er over zoiets niet gesproken worden, te velen huldigen nog de opvatting, dat dit al-

les voor het land werd gedaan en dus niet veroordeeld mag worden. Een man als Lages heet in Duitsland geen misdadiger, maar een achtergehoeden krijgsgevangene.

En toch vooruitgang en toch het antwoord Ja op die vraag.

Als Mastufa zo eens denkt aan de geschiedenis sinds Julius Ceasar dan ziet hij toch dat er in de gedachten van de mensen grote veranderingen zijn geweest. Nu zal niemand meer de slavernij verdedigen, nu wordt de pijnbank toch nergens meer erkend als een toelaatbaar middel, nu wordt het recht van de sterkste nergens meer erkend als een recht, ook al wordt het nog vaak toegepast. Het op leven en dood laten vechten van gladiatoren als volksvermaak zou niet meer worden genomen. Hier zijn eeuwen overheen, maar er is vooruitgang. En in die geschiedenis zien we geregeld tijden, waarin het lijkt of alles wat bereikt is, verloren zal gaan, dat er zeldzaam beestachtig wordt opgetreden. Maar men komt er weer overheen en het blijkt als men weer tot rust is gekomen, dat het goede niet helemaal is verdwenen. En zo zal er ook nu wel weer eens een rustiger tijd komen en zal dan blijken, dat er inderdaad vooruitgang is geweest. Althans zo hoopt en piekert

Mastufa.

VAN DE REDACTIE

HERSTELLEN

Het begon zo goed, dat vorige nummer, met die voorplaat van de zusjes! De mededelingen van het hoofdbestuur, zogezegd op haar rug (van de zusjes) geplaatst, waren ook juist. Zij deden weten, dat in plaats van de heer Swaan, de heer Pasanea voorlopig met het secretariaat was belast. Ook de eerste vijf bladzijden hield het nummer het nog vol, maar daar was het mis. O, gelukkig alleen op die pagina maar en alleen maar in de tweede kolom. Want daar stond onverlet de heer J. J. Swaan nog genoemd als secretaris-penningmeester.

Wat is nou de bedoeling? vroegen Taaie en Neut in koor (boos, dat ze in het nummer helemaal niet aan bod kwamen).

Azziemenou, zei Taaie. Mot-je nog peultjes, zei Neut.

Ik wil jou niet, zei Neut. En ik lus-jouw peultjes niet, zei Taaie.

Drukker en een lid van de redactiecommissie, die het laatste oog erover laten gaan — de hoofdredacteur zit helaas te ver af — zagen het over het hoofd, de geduldige personen vermenigvuldigden de fout, en het listige foutenduiveltje verlustigde zich.

Nu moeten onze lezers het orgaan zelf maar schrijven, d.w.z., in het vorige nummer in de plaats van naam en adres van de heer Swaan op bl. 6 invullen: Secretaris: A. F. Pasanea, Goudrenetstraat 161, Den Haag.

En dan was er nog iets, dat fout was. Het had in dit nummer moeten komen, maar is er buiten gebleven. Ton Schilling had een briefje ter opneming aangeboden naar aanleiding van hetgeen de redactiecommissie schreef „bij 't éénjarig bestaan”, in het nummer van 28 November. Een enkele rechtzetting, een enkele opheldering.

Helaas, dit stuk kwam er niet in, ook al was dit bedoeld. Het Kerstnummer eigent zich er minder toe over deze zaak iets op te nemen, wij hebben het dus aangehouden tot het volgende nummer, dat op 9 Januari 1953 zal verschijnen. *Onthoud dit ook: niet de 2e, maar de 9e Januari beginnen wij het nieuwe jaar met „Wapenbroeders”.*

Amsterdam, 11 Nov. 1952.

SOBAT JOLINK

heeft nog

mooie kamers

vrij, op een 1ste stand te Heelsum.

Zeer geschikt voor gepensioneerd en verlofgangers.

Inlichtingen bij F. Jolink.

Pension „Grindhorst”, Heelsum (Gld.)

Telefoon K 8373-666.

Het laatste Kerstpakket

Kerstmis aan het front.

De natte moesson had hun kleding veranderd in een beslijkte, verfomfaaide massa en rillend zaten ze bij het vuur in een verlaten kampong hun pakeans te drogen. Vijf dagen hadden ze gelopen, geploeterd, gesjouwd en gevochten. Kortom ze hadden alles gedaan behalve geslapen. Maar och; ze waren de enigen niet, „en het is net” vertelde een kleine soldaat uit de groep „of die wetenschap je op de been houdt, er is nog niemand van uitputting, maar wel.....”. Hij zweeg.....

Bij de schermutselingen tegen het vallen van de avond was een van hen gesneuveld. Onder een uitstekende dakrand van een kamponghuisje stond de stretcher; het lichaam zorgvuldig toegedekt met een gascape waarop een fijne waas van waterdruppeltjes lag. Het oude lied van een snijper waarvan nu de laatste tonen in Indosie weerklanken. Men had de dode meege dragen over heuvels en door sawahs, tot hier aan de grote convooiweg waar het Rode Kruis elk ogenblik kon arriveren om hem te halen.

Ik had mij tussen deze infanteristen begeven in de hoop, stof op te doen voor een warm, gezellig Kerstverhaal uit de troep. Vaag had ik het idee van een groep vrolijke soldaten rond een kampvuur, een gonzend en zingend bos, een luistervolle sterrennacht.

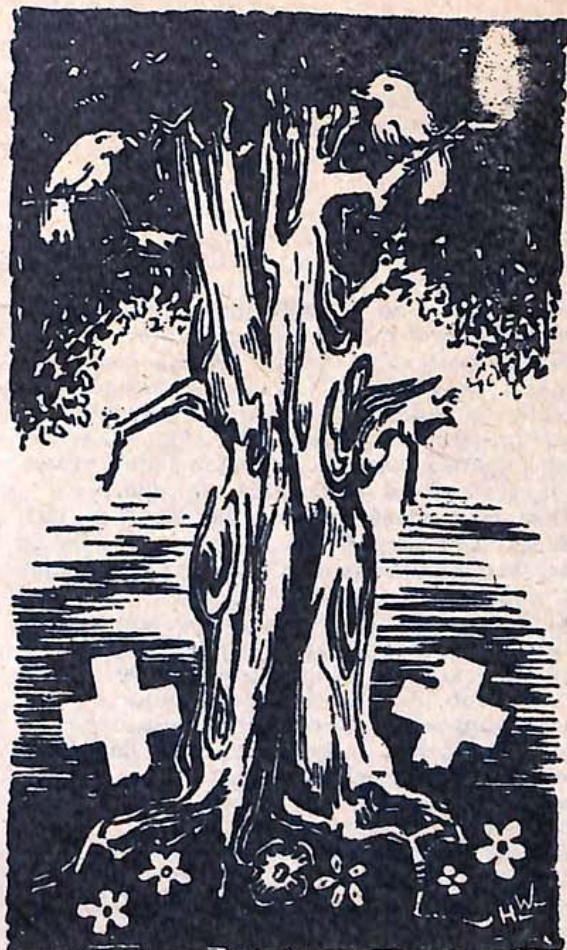
Het was anders.

Het was Kerstavond en er was een makker gesneuveld. Er was geen Kerstboom en er was geen groen, of het zouden de groene twijgen op de helmen moeten zijn die als camouflage dienst deden. Er waren geen kaarsen, niets was er dat op gezelligheid leek.

Het was anders.

Er was een donkere dreigende nacht met een druillende motregen. Bij het vuur, aangehouden met bussen benzine, stonden de plunjezakken met Kerstpakketten. Honderden en honderden kilometers waren ze aangevoerd over slechte wegen, over haastig gedichte coupures, door slijk en modderpoelen, maar ze waren er.

Naam voor naam werd afgeroepen en stuk voor stuk namen ze zwijsend hun pakket in ontvangst. Er zat iets ondefinieerbaar groots in dat tafereel. De rijzige luitenant bij het vuur namen afroepend, de figuren

die kwamen met stugge vermoeide koppen, een ogenblik hoekig zwart afstekend tegen de vlammen, de brancard onder het dak en de traag neersijpelende regen.

Daar was Kees uit Amsterdam en Nico uit Roosendaal, onafscheidelijke kameraden. Samen hadden ze gevochten bij Masing en Tjisaat. Ze hadden hun wachtjes geklopt aan de Zuidkust bij Sindangbarang en in het Noorden bij Indramajoe. Samen hadden ze zich verveeld en gekankerd op de post en het eten. Ze kenden alle ups en downs van het soldatenleven in de tropen. Evenals de anderen. Daar was de brenschutter met zijn helper, de hele mortiergroep, de sergeant, de verkenners. Allemaal kwamen ze. Het was Kerstmis.

De felle koplampen van een auto, die van de hoofdweg afdraait, doet het schijnsel van het vuur verbleken. Rode Kruis. Twee hospitaalsoldaten stappen uit en vragen met hun ogen „Waar?”. Een knikt naar de dakrand. Allen maken front zonder bevel. De brancard wordt opgenomen en heeft bijna de wachtende auto bereikt als plotseling iemand met een plunjezak komt aanlopen waarin het laatst overgebleven Kerstpakket. Zijn stem klinkt haast vriendelijk als hij zegt: „Jullie zouden bijna zijn Kerstpakket vergeten zijn, jongens” en hij legt het pakje voorzichtig naast het hoofd van de gesneuvelde, hun gesneuvelde.

Zó was het, Kerstmis aan het front.

Koevoets.

De geestelijke gesteldheid

VAN DE SOLDAAT NA ZIJN DIENSTTIJD IN INDIË

Deze titel is zo gemakkelijk neer te schrijven. Met de inhoud is het echter moeilijker. Allereerst de vraag „Welke soort soldaat?, de beroeps-?” Neen, ik bedoel hiermede de soldaat, die als burger door de volksgemeenschap de plicht krijgt zich voor deze gemeenschap in te zetten tegen krachten, welke een bedreiging vormen. Hiermede zitten we midden in het probleem. De burger, die de ongevraagde, ja meestal ongewenste plicht krijgt, soldaat te zijn.

De groep van de Nederlandse wapenbroeders die deze plicht in Indië moest vervullen, omvatte tenminste 200 000 man: d.w.z. dat daarin evenveel „andere” gezichtspunten op deze plicht bestonden. Toch moet het mogelijk zijn om de gelijkheid dezer gezichtspunten aan te tonen, mits wij de kern trachten na te gaan, waaruit zij ontsprongen.

In deze regelen zal ik een schuchtere poging doen.

De wet van oorzaak en gevolg leert: „Het gevolg weerspiegelt de oorzaak”.

Zo wil ik het hier ook zien. Wat is het gevolg van deze dienstdienst geweest? In de geestesgesteldheid van de gedemobiliseerde branden de vragen:

„Waarom zijn wij zo anders dan voorheen?”

„Waarom begrijpt men ons niet meer?”

Er zijn twee mogelijkheden:

De gemeenschap is veranderd, of de groep „soldaat-geworden-burgers” is veranderd.

De gemeenschap is in wezen weinig veranderd. De eenheid in gezag, geloof, de moraal, ja, alles wat deze gemeenschap onzichtbaar draagt en aaneen bindt heeft GEEN schokkende veranderingen ondergaan.

De soldaat wel. Deze wordt uit zijn burger bestaan gerukt en ondergaat GROTE veranderingen.

Vooraf geestelijk. Hij komt los te staan van zijn vertrouwde omgeving, is snel en hard overgeplant in een geheel onbekende sfeer.

Zijn zekerheid, in feite betrokken uit de volksgemeenschap, het onzichtbare gezag, de moraal, ja al deze onzichtbare factoren dringen zich aan hem op in zijn eigen binnenste, zelf moet hij zich er rekenschap van geven. Hij komt te staan tegenover het feit, dat hij IN ZICH ZELF zijn eigen orde-zin, zijn moraal, zijn geloof en zijn eenheid moet zoeken.

Hij krijgt de rekening op te maken:

„Wat ben ik ZELF? Welke werkelijke waarde bezit ik in mij?” De stoffelijke geordendheid is in een leger heel wat stren-

ger dan in een volkshuishouding.

De geestelijke discipline echter komt van de man zelf.

Tegenover die waardemeter staat hij geheel alleen.

Hij voelt zich ook alleen. Toch zijn deze soldaten wederom één grote gemeenschap. In een volkshuishouding moet de man voor zich zelf vechten om er te komen. Daar is ieder burger een strijder voor het persoonlijke belang.

De soldaat in oorlog leert snel zien, dat het voortbestaan van hem zelf afhangt van het voortbestaan van het geheel.

Het persoonlijk belang wordt uitgebreid tot het geheel, en het vechten voor zich zelf, gezien als een misdaad tegen zich zelf. Het enge doel wordt ruimer en het besef, dat volkomen samenwerking voor eigenbehoud geboden is smeedt een geheel andere band tussen de mensen.

Waar de burger maar al te veel rekent met het VOORDEEL, dat hij van een ander halen kan, rekent de soldaat met de versterking voor de gehele troep.

Allen zetten de schouders onder één taak, wetende, dat het in het belang van allen, doch ook van het individu is, dit zo goed mogelijk te doen. Deze gedachtegang wordt bestaansnoodzaak. Dit ontdoet de soldaat van „nauwe” begripsvorming, geeft kameradschap en opoffering voor de troep en het geheel als leger.

In één woord:

Hij ziet over de kleinzielige, persoonlijke belangetjes heen naar een groter doel. In die sfeer leeft hij maanden, soms jaren. Dan komt hij terug in de gemeenschap, die hem uitzond.

Hier stuit hij op het onderling bevechten van elkander, soms openlijk, meestal in het geheim. Hij ziet het onderling elkander vliegen afvangen voor persoonlijk gewin ten schade van het geheel, enz. enz.

Hij heeft echter het grote doel gezien. Samenwerking, eenheid enz. Ook nu ziet hij dat. Hij voelt in zich weer die oude teamgeest. Hij ziet de mogelijkheid in eenheid het gestelde doel te bereiken. En..... Hij praat er over. Hij vecht voor een inzicht bij de anderen. Men begrijpt hem niet. Schuwt hem op het laatst, als een dwaze idealist.

Zij die het redelijke ervan inzien kunnen hun egoïstische levens beschouwing zo maar niet los laten.

Zij, die begrijpen en het doel zien, voelen het gevaar, dat zij zoveel van hun eigenbelangen zullen moeten loslaten. Dat nooit!

Zij worden bestrijders. Dat zijn misschien de meesten. En..... de minderheid heeft immers steeds ongelijk.

Zo voelt de teruggekeerde soldaat zich in een hem vijandige wereld. E enwereld, die hem niet KAN en soms niet WIL begrijpen. Moet hij nu wachten tot de tijd deze gemeenschap geleerd heeft dat de medemens niet een WINST-object is, doch een WERK-genoot?

Neen, nogmaals NEEN. Zie om U heen. Er zijn velen, die zoekend speuren naar een oplossing uit de nood van heden.

Laten de oud-soldaten zich inzetten om de spits te zijn van de troep, op weg naar een nieuwe samenleving.

Het burger leven loopt zo zachtjes, zo zonder schokken.

De zekerheid lijkt wel niet groot, doch werkelijk gevaar is er in feite niet. Er zijn altijd mensen waarop men terug kan vallen, of hulp van kan verwachten en verkrijgen.

De gemeenschap staat ongezien immer achter de enkeling.

Nimmer staat men alleen voor werkelijke gevaren.

Voor de soldaat in de oorlog is dat beeld geheel anders.

Daar geen zekerheid. Alleen gevaar. Overal gevaar. Weinig momenten van veiligheid. De zekerheid van de soldaat, die aangevallen wordt of aanvallen moet moet bestaan uit het besef, dat het zijn laatste tocht of ogenblik kan zijn. Maar hij moet, wil hij deze zekerheid niet volstrekt maken.

Alle front-soldaten HATEN de oorlog. Deze stelde hen, veelal onvoorbereid tegenover de vraag:

„Hoe denk je over de dood?” „En hoe over het leven?”

Men wordt zich dan Leven en Dood bewust, in een nabijheid en een vorm, welke nimmer bekeken was voordien.

De soldaat moet dan „leren sterven”. Dit is een zuiver geestelijk proces. Iedere soldaat, die de oorlog kent, weet dan ook, dat hij zijn „levensbegrip” heeft GEZEefd. Het stoffelijke valt weg en hij blik op zijn werkelijke GEESTELIJKE waarde.

Diep in hem krampt dan dikwijls een smart: „Niet méér te zijn”. Dit zielig overblijfsel van de mens wordt echter waardevoller naar mate men het dieper beschouwen gaat. Men laat het groeien, koestert het, brengt het tot wasdom en zie, een beter en sterker mens herrijst.

Veel wordt nu begrepen. Veel dat onbelangrijk scheen, belangrijk gezien. Veel, wat zeer belangrijk scheen, onderkend als waardeloos. Verschrikkelijke gebeurtenissen hebben de soldaat gesmeed tot een sterker mens. Verborgene eigenschappen kwamen naar voren.

Door de OORLOG.

De burger, die deze beproevingen niet medemaakte, in zijn zelfverzekerd bestaan niet geschokt werd, KAN niet begrijpen wat in de soldaat leeft.

Zijn geest werd niet gelouterd door het helle vuur van een oorlog. Laten wij sterkeren begrijpen wat hun zwakte is. Laten wij evenals vroeger begrip tonen voor hen, die niet in staat waren onze lessen te volgen.

De soldaat moet daarom geen steun verwachten. Ook hier staat hij alleen met dezelfde groep. Hem blijft alleen het voorbeeld dat hij geven kan, over, om in de BEWIJZEN zich te rechtvaardigen.

Verwacht geen begrip, noch medewerking, doch DOE HET ZELF en met de beproefde KAMERADEN

De burger KAN niet, want hij miste ZIJN oorlog.

(Saswitha)

Leider der Boedhi-Priesters
in Europa en Australië.

ACTIE SOBAT

Bij dezen betuig ik zeer veel dank aan de heren en dames voor hun zorg voor genezing van mijn uiterlijk.

Ik ben erg verlangend Uedele heren en dames te ontmoeten die een zo goed hart hebben t.a.v. hun medemensen.

N.a.v. de hulp der heren en dames d.d. 10 Nov. '52, ben ik nu gegaan naar de toko samen met zuster v.d. Sluys-Veer van Plantage Middellaan 46b, A'dam om mij kleding te laten aanmeten. Op 't ogenblik heb ik dan deze kleren uitgezocht, waarmee de heren en dames zo lief zijn geweest voor mij. Voor al die goedheid zeg ik U zeer veel dank.

Met veel eerbied en groeten,

Uw toegenegen

MESACH

Bersama soerat ini saja datang bertemoetoean, serta mengoetjapkan banjak teri makasih atas semoea oeroesan toean toean dan njonja njonja kepada saja, manpoen tjara lahir sampai akebatin.

Saja selaloe bergembira, bila bertemoetoean dengan belian belian toean toean dan njonja njonja tjara pengasihian atas kebaikan hati menoetoet sana manoesia.

Atas mana pertolongan toean toean njonja pada tanggal 10 November 1952: saja telah pergi ke toko toeroet Zr. v.d. Sluys-Veer dari Plantage Middellaan 40b Amsterdam oentoek mengoekoer pakatjan kepada saja. Dan sekarang saja telah memiliki jakaijan terseboet sebagian pengesihan dari toean dan njonja semoea.

Atas pengasihian pengahisan terseboet, saja oetjap kan banjak banjak teri makasih.

Bersama soerat ini, tersoesoen salam dan hormat dari saja.

Mesach.

Een profetische **VROUWENSTEM**

...een zo manmoedig en oprecht geleefd leven, als men ternauwernood nog een in dit land kan aanwijken.

Dit schreef de Nieuwe Rotterdamsche Courant in het avondblad van 13 Juni 1934, op de dag dat de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde aan mevrouw Henriëtte Roland Holst-Van der Schalk de prijs van meesterschap toekende.

Nederland zou het Nederland niet zijn, dat het nu is, wanneer zij er niet geweest was, zo schreef de Commissie voor Schoone Letteren in haar advies, dat verder o.m. het volgende oordeel geeft:

„Henriëtte Roland Holst wendde zich af van deze bezinning, van deze preoccupatie *) met haar eigen wezen, zij werd op een gegeven ogenblik door de nood der maatschappij, het leed der verdrukten aangegrepen, zij bekende zich tot het socialisme en gaf de weer-

slag van een leven, dat met steeds hartstochtelijker bewogenheid geleefd werd, in haar werk „De nieuwe geboort' 1903). Het behoeft niet meer klassiek genoemd te worden. Het is als zodanig erkend. In strophen van soms Oud-testamentische zwaarte, bezingt zij het leed der wereld, haar hoop op een lichte toekomst, haar honger naar een schoner leven, niet voor enkelen, maar voor allen. Nimmer sinds ons Wilhelmus ontstond, had een zo hartstochtelijke roep om rechtvaardigheid en steeds meer rechtvaardigheid over deze lage landen geklonken”.

In datzelfde jaar 1934 verscheen haar bundel 'Tussen tijd en eeuwigheid'. Het merkwaardige is, dat deze verzen iets van een afscheidnemen schijnen te bedoelen. Diezelfde toon klinkt ook in de vier gedichten, door de Mansarde Pers in de oorlog uitgegeven: 'De loop is bijna volbracht'. Ik prijs mij gelukkig, dit kostbare boekje als nummer 27 van honderd op de handpers getrokken exemplaren, met het getekende portret van Charley Toorop, waarvan hier-

*) vooringenomenheid; in afgetrokkenheid met iets bezig zijn

Vrede op aarde!

Kerstmis is een feest vol intieme huiselijkheid, vol blijheid. 't Is een feest, dat in ieder mensenhart de betere gevoelens wakker roept. Dan lijkt het of de mensen veel beter zijn en de wereld veel mooier is dan anders. Het is alsof er met Kerstmis een stukje van de vredesboodschap door de mensheid verstaan en begrepen wordt. 't Is alsof de mensheid dan enkele uren van goede wil is en er vrede op aarde neerdaalt. Voor de christen is het Kerstfeest de dag van warme Godsliefde, maar ook voor de niet-christen heeft het Kerstfeest een betekenis, n.l. als symbool van de vrede op aarde voor alle mensen van goede wil. De engelenzang boven Bethlehem's velden,

die voor de christen op de eerste plaats betekent, dat het Kind in de kribbe ons de Godsvrede kwam brengen, heeft ook voor hem, die niet gelooft, iets aantrekkelijks, want elk mensenhart heeft behoefte aan vrede en geluk. En wie geen behoefte heeft aan de innerlijke vrede met God, voelt toch iets in zich, dat roept om vrede met de evenmens op aarde. En ook deze vrede bevat een noodzakelijke voorwaarde, n.l. dat de mensen van goede wil moeten zijn. Als er geen vrede op aarde is, als de mensheid een verscheurde mensheid geworden is, als het mensenhart vol onrust en ontevredenheid is, dan komt dit, omdat de mensheid niets van de Kerstboodschap begrepen

bij een afdruk is geplaatst, te mogen bezitten, met de handtekeningen van de dichters.

Op de avond van de 21ste November 1952 is zij overleden, 83 jaar oud.

Tientallen dichtbundels, sociologische studies, werken over Rousseau, Garibaldi, Tolstoj, drama's en leekespelen, vormen het levenswerk van deze vrouw, die gedreven werd door de zuivere hartstochten van liefde, gerechtigheid, schoonheid en geluksverlangen. De poëzie was haar geen aesthetisch spel, maar noodzaak, strijd voor een betere wereld, voor de bevrijding der verdrukten, een poging om naast de anderen te gaan staan.

Zo heeft God mij geschapen:
het leed der mensheid laat mij vaak niet slapen,
haar schuld doorvlaagt mij als een bittere vlaag.

Door haar heengaan worden wij er toe gedreven, opnieuw haar werk ter hand te nemen en het leek ons zeer passend, in dit Kerstnummer haar geest te laten spreken.

Kerstfeest dringt tot inkeer. Het is het feest van een nieuwe geboorte. Het brengt de boodschap van de liefde, verzoening en gerechtigheid.

De poëzie van Henriëtte Roland Holst bezingt de liefde als levenswet, roept om

heeft, dan komt dit, omdat de goede wil in de mens ontbreekt.

Wat een strijd en onenigheid in de wereld, wat een afgunst en vooroordelen, wat een zelfverheffing en aanmatiging van rechten boven anderen. Zo zelfs in de christenheid, die steeds meer een verscheurde christenheid wordt.

Christus is niet van ons. Christus is niet van anderen. Christus is van allen, want Hij kwam niet voor dit of dat uitverkoren volk, maar Hij kwam voor alle mensen, voor goeden en kwaden, voor rechtvaardigen en zondaars, voor dwalenden en zoekenden, en Hij kondigde Zijn vredesboodschap af voor allen, die van goede wil zijn. Hij kwam niet met vertoon van macht en grootheid, maar in de gestalte van een dienstknecht om alle mensen te dienen en lief te hebben. En deze christelijke geest

gerechtigheid, bidt om verzoening en zoekt de inkeer.

Ik kan bemoediging zijn voor de bangen,
de klare stem die altijd rustig spreekt,
omdat mijn hart dat geen angstvallig hangen
aan wolken kent, ziet wat door wolken breekt.

Ik werd geboren met een aard die sterk
van zelf gaat naar de kern van alle zaken
maar veel stond tussen mij in en mijn werk.

Groeiende, heb ik dat op zij gezet:
het werd al lichter, alle duisters braken
en ik zag liefde als de levenswet.

Wanneer zij alleen 'zuiver-literair' had
gedicht, zou in dit tijdschrift geen aandacht
aan haar worden gewijd. Wanneer zij in een
eng-politiek partijgedoe zich zou hebben opgesloten,
wij zouden in oud-Wapenbroeders over haar zwijgen.

Haar grootheid heeft haar boven het
zuiver-literaire en het kleine politieke doen
uittijgen in een brede en hoge gedachten-
vlucht, gedragen en aangedreven door een
hartstochtelijke bewogenheid.

Daarom willen wij in dit nummer een
ogenblik naar haar luisteren en onze makers
vragen, zich van haar vurige boodschap te laten
doordringen. Wellicht dat sommige er toe
worden gebracht, een harer bundels ter hand te
nemen, om er

van liefde en dienstbaarheid, die het Kerstfeest
ons in herinnering brengt, moet de wereld er toe
brengen in vrede te leven. Wij moeten terug naar
de dienende liefde, die de Kerstkribbe ons predikt,
want zonder dienende liefde gaat de wereld kapot
aan tweedracht en haat. Wij moeten terug naar de
goede wil van de engelenzang. Eerst dan wanneer
wij elkaar willen begrijpen, elkaar willen waarderen,
elkaar willen helpen en dienen met liefde, eerst dan
zal er vrede zijn in het hart, vrede ook in de
samenleving.

Het Kerstfeest moet het symbool zijn van de
geest, waarin we een nieuwe, betere wereld willen
opbouwen, een wereld van vrede, waarin we allen
een zijn.

P. J. v. Waterschoot
Majoor Aalmoezenier

zich op of rond de Kerstdagen mee bezig te houden. Want dit bloedwarme werk is niet verouderd, ik denk dat menigeen ver-rast zal staan, hoe direct en bij-de-dag het is, hoe de eigen problemen van de jeugd en van de tijd-van-nu er gestalte in vinden.

Waar gaan we heen? Naar welke donkre
drijft over afgrondige oceanen
ons schip? Avonden dalen, morgens
boven een wereld vol verwarde wanen.

Van de stilte werden we losgerukt,
den weg naar d'inkeer hebben we vergeten:
kindren gelijk, die 'n blinkend vod
hebben w'om waan oude wijsheid

Oude wijsheid, die van de vad'ren kwam:
geloof, dat de moeders liefdevol hoedden,
dat elk kind in zijn tere handjes nam,
betastend 't lang vertrouwde wèl te moede.
De oude waarden, mensheid zwoer ze af,
maar zonder waarden kan de mens niet
dies heeft zij valse waarden zich
en al dit vreeslijke is daarvoor straf.

Dit is een gedicht uit de afdeling 'Uit
het innerlijk rijk' van de genoemde bundel
'Tussen tijd en eeuwigheid'.

Iets verder lezen we daar:

Ja, we hebben den steven weggewend
van die harde, hoogmoed'ge leren:
w'erkennen, dat we den vrede ontberen
die leven-naar-'t-verstand-alléén niet
kent.

We zoeken een rijk, wèl van deze aarde,
maar uitgaand boven haar. We zoek'e een
een kompasnaald, die in de zwaarste storm
de richting wijst. We zoeken eeuwge

Het meeste in ons is nog van het verstand.
Enkel 't gemis in ons is brandend leven
en onze hunkeringen beven
als 't trillend rietje aan den waterkant.

Maar de wateren zelf zijn nog verstard.
God kan nog niet vrij tot ons hart
te lang dienden we andere heere' en
was ons denken in dwalingen verward.

Trilt hierin niet hetzelfde van wat ook
ons in het Legioen bezielt: wij missen nog
zozeer in onszelf en in ons land brandend
leven, dat de verlamming die het teveel
aan 'verstand', aan gepraat en nutteloos
denken-alleen-zonder-de-daad, kan weg-
schroeien. Het 'denken-met-de-handen'
noemde Denis de Rougemont datgene wat
in de moderne tijd teveel ontbreekt. Het
verdruchte hart roept om zijn rechten, om
herstel van de juiste verhouding in zijn
relatie tot het hoofd.

Dat wil niet zeggen een zich maar over-
leveren aan zijn hartstochten en driften.
Juist deze grote Nederlandse vrouw met
haar grote hart heeft de harmonie tussen
verstand en gevoel, tussen intellect en drift,
zo goed weten te bewaren. Liet ze zich
vroeger weleens te zeer beheersen door dat
gevoel, later vond zij het juiste evenwicht.
Zij waarschuwt tegen het zich willoos lat-
ten beheersen door zijn driftleven

Maak van de driften van het lijf u vrij:
zij staan altijd gereed u te omsnoere' en
daarheen, waar ge zelf niet wilt gaan, te
ge moet meester zijn van uw lot: niet zij.
Ge kunt het: uw lijf is een speeltuig, dat
ge kunt leren stemmen en schoon

gijzelf, de god, die troont achter de vele
pade' uwer driften en ze allen mat.

Ge zijt uw lichaam niet: ge zijt zijn heer,
meester over zijn ontelbare cellen:
ge voelt zijn gronde' onder u opwaarts
weer neerbuigen, en voelt het: ge zijt meer.

Ge zijt de burger van een ander rijk,
waar wetten gelden, die dit lijf niet raken:
de drom der driften kan u niet genaken
als ge neemt naar zijn grondgebied de wijk.

.... Een dringend beroep

op elk van jullie en op het
Legioen in zijn geheel.

Hou vast aan ons grote doel.
Help je H.B. dit doel te be-
reiken door trouw te blijven
aan je absolute Nederlander-
schap en aan je geloof in
ons volk....

Ton Schilling

Door haar hartstochtelijke bewogenheid gedreven, schreef zij 'Wij willen niet, een anti-oorlogsspel'. Het kwam in 1931 bij W. L. & J. Brusse's uitgeversmaatschappij te Rotterdam uit. Geboren uit diezelfde liefde voor de medemens, het erbarmen om de ellende van de oorlog, is dit spel een vertwijfelde kreet om een oplossing uit het benauwende probleem van de oorlog. Maar een kreet slechts van een gepijnigd hart, geen wel-overwogen zich-rekenschap geven van wat de oorzaken zijn van een oorlog. Iedereen zal gaarne instemmen met de leus 'Nooit meer oorlog', maar het probleem van de oorlog wordt hierdoor geen streep nader tot de oplossing gebracht. Men zou op dezelfde wijze kunnen roepen 'Nooit meer slecht weer', 'Nooit meer ziekte' of zo iets.

De dichteres bewijst in het spel zelf, dat zij ook geen uitweg ziet. De mannen die willen betogen tegen oorlog en geweld, zijn zelf gewapend en roepen de politie toe: Kom op, zo je durft! We slaan je de hersens in...

Dan zegt de leidster, Marianne:

Geen geweld, kameraden, geweld is niet
ons wapen.

Wij hebben onze zaak op de geest gesteld
van trouw aan elkaar en liefde tot de
mensen.

Maar later, aan het slot, roept een van
de leiders:

Makkers, d'organisatie heeft besloten,
gewapend trekken wij op naar de
gevangenis,

om Marianne te bevrijden
en de andren, zo het moet met geweld.

Het koor:

Met geweld? met geweld Marianne
bevrijden?

Maar dat zou zijn Marianne verraden...
Dat willen wij niet... wij kunnen niet...

(Enkelen leggen hun wapens neer)

Dit spel dateert van 1931. Nadien hebben de wapenen ook voor deze dichteres en haar land de vrijheid moeten bevechten. Had zij een andere weg geweten? Indien ja, zij zou zeker haar profetische stem hebben verheven. Maar in deze werkelijkheid schijnt er nu eenmaal geen andere uitweg te zijn dan het geweld, omdat de duistere krachten nu eenmaal niet toegankelijk zijn voor rede en overleg.

Dit is afschuwelijk en klinkt 'misschien op Kerstfeest rauw. En het ontheft ons niet om ons toch zo lang mogelijk te verzetten, eer dat laatste middel, van de oorlog, wordt toegepast.

Het spel van deze dichteres kan in elk geval dienen tot het ons helder bewust blijven van dit probleem van de oorlog, waarmee de wereld geen raad weet.

'De zachte krachten zullen zeker winnen in 't eind — dit hoor ik als een innig
fluistren

in mij: zo 't zweeg zou alle licht
verduistren,
alle warmte zou verstarren van binnen.

Zo profeteerde zij en het geeft ons moed om vol te houden. Want grote dichters hebben een profetische blik, zij zien het visioen van een betere wereld en openen onze ogen ervoor.

Deze vrouw is een voorbeeld voor ons in haar vurigheid, in haar liefde, in haar opoffering, in haar gehoorzaamheid aan de hogere roepstem, in de trouw aan haar taak.

Ik zou graag willen rusten. Maar ik weet: ik mag niet rusten eer ge spreekt: 't is

goed,
ge deedt uw deel en uw dienst is ten einde'.

Daarom bid ik: stort nog eens door mijn
bloed
een druppel van uw vuur, dat liefde heet,
en omgord met haar kracht opnieuw
mijn lenden.

26

3 Gespletenheid en Crisis.

Telkens nieuwe proefschriften over het vraagpunt, dat voor goede vaderlanders geen discussie gedooft. Veel meninkjes, weinig wetenschap en politiek van de koude grond.

Met ophef is weer een nieuw maar nu een pieteputerig proefschriftje verschenen over de soevereiniteit, waarvoor de Utrechtse rechtskundige faculteit n.b. een doktersbul heeft uitgereikt. Hadden de heren daar kasian met deze candidaat? De reactie op de natie (daarom wat 't stellig te doen!): nieuw gespletenheid en crisis.

Dit is goed, wij moeten elkaar recht in de ogen zien: zij die behouden willen en zij die alleen weten van „weggeven maar”. De tegenstellingen accentueren en geen krimp geven is 't parool. Wij hebben de reacties in de Arbeiderspers niet onder ogen gehad, maar kunnen ze ons indenken. „Zie je wel,” zal Koos zeggen, „de wetenschap zegt 't toch ook maar weer. We hebben gelijk, jongens! Het is er de wetenschap maar.

De Haagse Courant van 24 October, die van dit evenement aan de Utrechtse Hogeschool blijkbaar de primeur heeft gehad, noemt 't proefschrift van Leslie-Miller „opzienbarend”. Het nieuwe lid van de 2e Kamer, Dr J. van Baal, die een kenner van het land is, vanwege zijn nieuwe kamerlidmaatschap juist afgetreden als Hoofd van de afdeling Bevolkingszaken te Hollandia, acht het in Trouw van 17 November, „alleen in zoverre opzienbarend, dat het het dieptepunt vormt waartoe professorale goedmoedigheid de waarde van het doctoraat kan doen zakken”. Hij noemt het proefschrift „zonderling”, maar intussen zitten de wetenschap en de natie maar weer met zo'n poespas. Wat moeten de mensen toch denken gaan van de objectiviteit aan een hogeschool waar 3 maanden na elkaar 2 jonge doctoren worden afgeleverd elk op een werkstuk, dat echter tot precies de tegengestelde conclusie komt van de ander! Ja, want waar Dr Stratenus met uiterste voorzichtigheid concludeert, dat Nieuw-Guinea zich in 1962 zelf zal kunnen bedruipen, orakelt Leslie-Miller, dat 't behoud van dit land voor Nederland slechts verarming betekent! Tableau!

Als goede vaderlanders houden wij 't op Stratenus en dan varen we op 't beste kompas, aangezien niemand tegen zijn zo voorzichtige opvattingen wetenschappelijke bezwaren heeft gemaakt, terwijl tegen Leslie-Miller... Houden wij ons wat hem betreft maar rustig aan de deskundigheid van Dr van Baal; wij zijn bij hem in de beste handen, al blijft er dan ook van Leslie geen spaan heel.

Hoort U maar eens. „Zijn kennis van de litteratuur is van een onrustbarend laag gehalte. Waar hij citeert doet hij 't bijna uitsluitend uit populaire werken. Wat hij kent zijn een paar totaal verouderde en onbelangrijke boeken, van de onderzoekers van wereldnaam, die zich in dit deel van de wereld hun roep verwierven, daar weet hij niets van. En wat hij heeft gelezen, las hij zo slecht, dat men er aan twijfelt of hij er wel iets van begrepen heeft.

„Zijn beschrijving van het grondenrecht der Noordkust, waarover hij met eigen ervaringen een nieuwe bijdrage levert tot de kennis van zijn ongeschooldheid, leert eens te meer, dat hij zelfs niet weet, waarover het in het grondenrecht alsoo handelt.

Hij kan het ook niet weten, want ofschoon hij voortdurend in de weer is met allerlei aan Van Vollenhoven ontleende en voor de Indonesische gemeenschap bedoelde en daarom zo zelden op Nieuw-Guinea toepasselijke rechtstermen, heeft hij kennelijk nimmer de moeite genomen om Van Vollenhoven te bestuderen. Voor een beschrijving van het beschikkingsrecht citeert hij niet diens wereldberoemde Adatrecht, maar — hoe bestaat het in een proefschrift — Oosthoek's Encyclopaedie! Moet daaraan nog worden toegevoegd, dat hem de werkelijke problematiek van dat recht geheel onbekend is gebleven?”

Het is goed en zeer belangrijk, dat hier eens duidelijk wordt gezegd, dat Van Vollenhoven's onderzoekingen in geen enkel opzicht met Nieuw-Guinea verband houden.

„Dan is er een bijzonder hoofdstuk over de economische bedrijvigheid der autochthonen (van welk woord de auteur de spelling maar eens goed moest nakijken), waarin hij de Papoea „zijn entree laat maken in het dualistisch geldverkeer”. Wat wil hij nu de Papoea daarbij laten doen? Wel, datgene wat ieder 20 en 40 jaar geleden al wilde. Hij moet meer copra bereiden, hij moet meer copal, damar en rotan halen, meer vis vangen, er moesten meer arbeiders zijn en de houtproductie is te moeilijk om zonder veel arbeid en kapitaal iets op te leveren. Alles in het algemeen met zeer algemene cijfers en overgeschreven uit zeer populaire boeken en artikelen van mensen, die van de daarmee verbonden technische problemen ook geen verstand hadden. En hij heeft het helemaal niet. Men leze slechts wat hij schrijft over de nipa-palm, die hij n.b. tot de mangroven rekent! en waarvan hij denkt, dat men om het sap der bloemstelen te verzamelen, de bloemstelen moet plukken (p. 51). Neen, jonge doctor, die moet men

Vervolg op pag. 30

HET EILANDENRIJK WAAR VEEL VAN ONZE HERINNERINGEN EN ONZE DODE MAKKERS LIGGEN

Foto 1. Weet je nog hoe prachtig het er
zijn kan? Zowel op het land ...

2. Als ter zee ...

3. Of als we staande ergens op een
vuurtoren, uitzagen over zee, naar
een Nederlandse torpedobootjager

4. Zo hebben wij er gepatrouilleerd

5. Zo hebben velen onzer het verlaten,
invalide of gewond en met een
herinneringspakket

6. En zo zijn velen onzer er gebleven,
toevertrouwd aan de Indische aarde

*In deze laatste weken van het jaar, die
tot terugzien nopen, denken wij eraan
terug.*

Wij lieten er veel achter.

*Wij brachten eruit mee een dieper besef
van ons samen Nederlander zijn.
En versterkte kameraadschap, cement
van ons Legioen.*

Sportpraatje

II

Een middel om een doel te bereiken!

Vorige keer is dan opnieuw een poging gewaagd om een idee te poneren waarbij de sportieve oud-wapenbroeders worden uitgenodigd om de sport te gebruiken als een middel om een doel te bereiken. Het doel is bekend. Daarover behoeft niets naders te worden gezegd.

Wij hebben het over een idee, en dat idee was een voetbalwedstrijd. Er kunnen mogelijk meerdere ideeën zijn, daarom werden er ook suggesties gevraagd. Wij wachten dus nu maar even rustig af.

Dat wij het goed mogelijk achten dat er iets goeds uit de bus kan komen, dat werd bewezen door de vele brieven die de eerste keer binnenkwamen. Er waren ontroerende brieven bij. Oud-wapenbroeders, die schreven, dat zij misschien niet in aanmerking kwamen voor het Legioen-elftal omdat zij maar in een der lagere elftallen van hun clubs speelden, maar, ondanks dat konden wij op die mannen rekenen. Bravo. En bedankt. Jullie reactie was spontaan en welgemeend. Het nemen van de moeite om te schrijven was al een daad een oud-wapenbroeder waardig. Het was tevens een bewijs, dat de goede geest er nog is, dat de herinneringen aan wat achter ons ligt nog niet zijn vervaagd, alhoewel het nu zaak is voorwaarts te gaan en niet al te veel te blijven leven op herinneringen.

Maar de herinneringen aan het verleden, in dit geval de Indonesië periode, hebben wij nodig om dat wij daaruit kracht en moed kunnen putten. Want „toen” kon het wel. „Toen” kon zoveel. En dat moet nu en in de toekomst opnieuw mogelijk zijn. Het is vorige keer ook gezegd, dat sportieve evenementen in onze Indonesië periode niet goed denkbaar waren zonder medewerking van oud-wapenbroeders. Sport was een welkome afleiding na de dagelijkse taak om het zo maar te zeggen. Sport was een vorm van ontspanning en ontspanning hadden wij dikwijls hard nodig. Sport was geen hoofzaak, daarvoor waren wij ook niet in Indonesië!!

Maar elke vorm van sport werd dankbaar geaccepteerd. Het was soms primitief, er

waren niet altijd voetbalvelden in de onmiddellijke omgeving of zwembaden, maar voor volley-bal had men niet veel attributen nodig en het werd op de voorposten met animo gespeeld.

Het bruine monster, om een cliché uitdrukking te gebruiken, had natuurlijk de meeste belangstelling. En tegen een bal trappen onder primitieve omstandigheden gaf niet veel moeite.

In de steden, voor zover men in die steden of in de directe nabijheid daarvan was gelegd, was het heel wat gemakkelijker. Daar waren velden, daar waren clubs, daar was sinds 1946 de zaak zo goed en zo kwaad als het ging alweer in orde gemaakt. Daar, in de steden, bij belangrijke competitie-wedstrijden, bij belangrijke steden-wedstrijden, vierden oud-wapenbroeders dikwijls een hoofdrol. Enfin, die situatie behoeft niet meer nader omschreven te worden.

Nu komt men bijna elke week weer oud-wapenbroeders tegen. Velen verdedigen de kleuren van het eerste elftal van hun club, anderen hebben hun plaats in de lagere elftallen weer ingenomen. Sommigen ziet men zelfs in vertegenwoordigende elftallen, zoals bij de wedstrijd om de Gouden Onafhankelijkheidsbeker in Rotterdam tussen het Rotterdams elftal en het Nederlands Bonds elftal, waar (luitenant) Jan Vrijhof (thans de doelman van Bleijerheide) op uitstekende wijze het doel van het Bonds elftal verdedigde. Dat is een voorbeeld. Er zijn er meer.

Enfin, we wachten op de brieven en de suggesties die binnenkomen en zoals afgesproken, wij houden elkaar in het „Sportpraatje” op de hoogte!!!

Onze adviseur, generaal-majoor b.d. W.J.K. Baay, was in de tijd, dat hij Commandant „A”-Divisie en Territoriaal Troepen Commandant van Oost-Java was, een warm voorstander van gezonde en amateuristische sportbeoefening. Hij was toen ook beschermheer van de Soerabajas Voetbal Bond en op velerlei wijze werd de sport in 't algemeen door hem daadwerkelijk gesteund.

Op de foto wordt het voetbal elftal van Makassar, dat in 1949 voor de eerste maal na de oorlog met Japan, een bezoek aan Soerabaja bracht, door de generaal toegesproken.

Oproep VAN EEN VROUW

Heel graag plaatsen wij deze brief van een vrouwelijke lezeres en medestander. Zij is te bescheiden, als zij zegt, dat ze niet kan schrijven. Wij zouden niet weten, hoe wij beter onder woorden kunnen brengen, wat zij schrijft dan zij dit uit haar warme hart doet. Wij danken haar voor haar brief, haar gift, haar opzenden van een tijdschrift.

Geachte Redactie,
Hoewel ik geen „wapenzusje” ben, voel ik me toch aangetrokken tot de wapenbroeders. Als de Wapenbroeder in de bus glijdt, ben ik, als het kan, nog nieuwsgieriger dan mijn man. „Wapenbroeders”, de naam zegt het al. Het is mooi, dat zoveel mannen nog niet vergeten zijn, wat ze eens samen beleefden. Samen vochten voor het zelfde. Vrede brengen in ons moete Indië. Wij hebben gefaald, maar daar kunnen we onze jongens de schuld niet van geven. Velen hebben het mooiste gegeven dat ze hadden. Hun jonge leven! En waarvoor, waarom? Hoe vaak vraag ik me dat af als ik aan die vrienden denk, die voor eeuwig rusten op „Menteng Poeloe” of één van de andere kerkhoven. En nu gaan onze jongens weer ver van het

Vervolg Nw.-Guinea Kroniek (van blz. 27) dicht onder de bloemtros afsnijden, er een fles onder hangen en die fles elke dag komen legen.

Wat het meest ontstellende is in dit boekje is de laag bij de grondse koloniale mentaliteit, die voor de Papoea niets beter weet te verzinnen dan verder rond te tolleren achter het oude verhaaltje van prikkeling der behoeften, verdienstelijke koelie-arbeid en meer produceren. Nergens, maar dan ook nergens een verwijzing hoe dat gaan moet, maar de mogelijkheden van community-ontwikkeling, van coöperaties, van geleide ontwikkeling der eigen economie, van ontferming over deze door de natuur en geschiedenis zo zeer misdeelde mens. De heer Leslie-Miller heeft onder deze mensen gewerkt. Wanneer hij 100 man nodig had, kwamen er maar 50, aldus klaagde hij. Ik kan alleen maar zeggen: het verbaast mij niet.

Wat mij wel verbaast is, dat de Utrechtse universiteit voor een geschrift, dat zelfs moeilijk naar een tijdschrift de weg zou hebben gevonden, de kroon der universitaire studie de schrijver op de slapen drukt.

Oef, is het zo voldoende? Maar in gemoeide, waar gaan we naar toe. Gaat ons nu ook het stevige fundament onzer wetenschappelijke instellingen ontvallen, komt ook daar wetenschaps-crisis en de gespletenheid der hokjes-politiek? Zo dat Van Baal boven zijn philippica tegen dit proefschrift meende te moeten schrijven als titel: „Waarde van de Doctors-titel in het geding.”

Wordt vervolgd

Vaderland om de vrede te verdedigen. En wat wordt er voor hen gedaan? Is het niet erg, dat er zo weinig begrip vertoond wordt door hen die achter blijven? Waarom wordt er zo weinig voor hen gedaan? Zijn ze dan zelf vergeten hoe ze uitkeken naar de post? Of naar een pakketje? Laat hun nu niet te vergeefs wachten, maar help!

Stuurt U mij het adres van het verlofcentrum in Tokio dan zal ik iedere week een „Spiegel” (weekblad) sturen. Daar hebben ze wat aan.

Nu nog iets, Redactie! Wilt U eens een beroep doen op onze mannen, dat ze de moeders van onze gevallen jongens eens bezoeken? Ik ken zo'n moeder, die nooit iets anders heeft gehoord of gezien, dan de officiële „Rode Kruis-brieven”. Toen is ze zelf gaan schrijven. Naar de „Do” in Korea, naar zijn vrienden, enz. En ze schreven terug: „Als we in het Vaderland terug zijn, komen we bij U”.

„Niemand anders had Uw brief beter kunnen ontvangen dan ik, want ik was het die Uw zoon de ogen dicht drukte. Ik was zijn beste vriend”. Nu is dat alles al weer anderhalf jaar geleden, maar nog steeds is er niemand geweest. Is dat nu de geest, die er heerst onder de mannen? Zijn ze dan zo gauw vergeten? Zelf kan ik niet schrijven, anders zou ik een stuk opsturen om te plaatsen in de vorm van een brief. Nu laat ik dit aan de redacteuren over van „Wapenbroeders” om eens een beroep op ze te doen. Er komen weer moeilijke dagen voor hen die achterbleven.

Ik sluit er een gulden bij in voor de jongens in Korea. U weet er wel weg mee. Met vriendelijke groeten en hopen spoedig iets van U te horen,

Mevr. J. Scholten—Mulder

Naschrift:

Dit komt voor elkaar, makkers. Dat beloven wij. Deze oproep is een welkome aanvulling van de onze, die op blz. 2 werd geplaatst, om in deze dagen een gewonde of invalide wapenbroeder voor onze rekening te nemen. Maar de moeders — vaders en verdere gezinsleden — van onze gevallen makkers moeten wij zeker niet vergeten.

Vooral niet, als wij ze iets van hun gevallen zoon of broeder kunnen vertellen. Nog minder, als wij dit per brief of in gedachten voor ons zelf, of ook aan onze wapenbroeder voor hij sneuvelde, hebben beloofd.

Maar ook, wanneer wij alleen maar weten, dat er ergens zulk een zwaar getroffen moeder of vader woont, kan ons bezoek troost brengen.

Ook door zulk een daad laten wij iets voelen van de kameraadschap die ons legioen beziel.

Redactie.

Radio programma's

GEWIJD AAN DE STRIJDKRACHTEN

Voor de belangstellenden volgt een opgave van radioprogramma's, met data, tijd en bij welke omroepvereniging, die speciaal zijn gewijd aan de Nederlandse strijdkrachten.

- 2 Januari 18.00-18.10 **Marine overzicht 1952 (KRO)**
- 3 Januari 18.40-19.00 **Westerse Defensie (VARA)**
- 5 Januari 17.50-18.00 **Militair Commentaar (VARA)**
- 7 Januari 17.50-18.00 **Hoe werkt een straalmotor? (NCRV)**
- 8 Januari 17.30-17.40 **Kon. Landmacht programma (AVRO)**
- 9 Januari 17.30-17.40 **Taak Kon. Marine in Nw. Guinea (NCRV)**
- 10 Januari 18.40-19.00 **Westerse Defensie (KRO)**

Programma voor Korea.

Ruim een jaar reeds wordt er iedere Donderdag in de studio van de R.V.D. aan de Wassenaarse Weg in Den Haag, een kort radio programma samengesteld voor de mannen in Korea.

Het is weliswaar maar een kort programma, een overzichtje van het belangrijke nieuws van de afgelopen week en een sportpraatje door Herman Nelissen, maar het is toch weer wat en in ieder geval wordt geen gelegenheid ongebruikt gelaten om de mannen in Korea de hoogte te houden.

Deze uitzending is mogelijk door de welwillende medewerking van de B.B.C. Het programma wordt in Den Haag op platen opgenomen, de platen worden direct naar Londen gestuurd en de B.B.C. zendt het Maandags uit terwijl Radio Singapore het nog een keer relayeert.

Aardige reacties zijn op dit programma binnengekomen. Niet alleen uit Korea, maar ook van landgenoten in Nieuw Zeeland, Australië, op Java en aan boord van Nederlandse schepen; zelfs een jongen, die al voor de oorlog dienst had genomen in het Franse Vreemdelingen Legioen, werd in Tonkin plotseling verrast door deze (voor hem welkome) Nederlandse B.B.C. uitzending.

Kerst- en Nieuwjaarsgroeten.

In 1950 nam de luitenant ter zee der derde klasse W. C. Lemaire van de Marine Voorlichtingsdienst, bij vele mariniers legion-

nairs nog welbekend als „Pietje Plunjezak” en „Jan Komaliewant” en ook als St. Nicolaas, het initiatief voor het zenden van Kerst- en Nieuwjaarsgroeten aan leden van de Nederlandse Strijdkrachten op Nieuw Guinea, in de West, in Indonesië (militaire missie) en aan boord van Nederlandse oorlogsschepen, waarbij later ook nog Korea kwam.

Het initiatief werd in samen- en met medewerking van PCJ Wereldomroep verwezenlijkt. De PCJ bood het programma zonder kosten aan, terwijl de Marvo het gehele administratieve gedeelte voor haar rekening nam.

Voor de derde keer wordt dit jaar het groetenprogramma verzorgd. Ruim 2000 groeten zullen er in totaal worden uitgesproken in de studio's Den Haag (Wassenaarse Weg), Hilversum (één van de omroepstudio's), Groningen (Regionale Omroep Noord) en Maastricht (Regionale Omroep Zuid) die zijn bestemd voor ongeveer 800 man.

De Marvo verzorgde de bekendmaking, de aanvragen, de oproepen en licht de mannen overzee in wanneer en hoe laat zij de groet kunnen verwachten. Kort gezegd, maar het is een heel karwei. Op de dagen in de studio's fungeert dit jaar weer Bert Garthof (PCJ) als omroeper, die het niet makkelijk heeft om de hele dag door voor afwisselende inleidingen, verbindende teksten en slotwoordjes te zorgen, afgezien nog van het feit dat hij voor problemen staat als de kinderen hardnekkig weigeren iets te zeggen voor de microfoon, terwijl zij vóór de uitzending niet tot zwijgen waren te krijgen, en wanneer de familieleden hun ontroering niet meester kunnen blijven. In de studio's zijn dan ook aanwezig de heren Lemaire en Nelissen om de familieleden op te vangen en om, indien nodig, te helpen met het opstellen van een groet, waarbij zoveel mogelijk wordt getracht iets persoonlijks naar voren te brengen en te voorkomen, dat er al te veel cliché uitdrukkingen worden gebruikt.

Een lofwaardig initiatief was het, dat wel op prijs wordt gesteld gezien de vele aanvragen om een groet te mogen uitspreken. De medewerking van de PCJ Wereldomroep kan ook niet genoeg worden gewaardeerd. Het is te hopen, gezien alle voorbereiding, moeite en kosten, dat de groeten door de mannen overzee goed worden ontvangen.

HET AMERIKAANSE veteranen legioen

De grondwet van het „American Legion“ luidt:

Tegenover God en Vaderland verenigen wij ons ter wille van de volgende doeleinden:

1. om de grondwet van de U.S.A. te onderhouden en te verdedigen;
2. om wet en orde te handhaven;
3. om een 100 % zich-Amerikaan-voelen te bevorderen en te bestendigen;
4. om de herinnering aan de met ons verbonden in de grote oorlogen en aan hetgeen hun is overkomen levendig te houden;
5. om het besef in te prenten van persoonlijke gebondenheid aan gemeenschap, staat en natie;
6. om de heerschappij te bestrijden van zowel de klasse als de massa;
7. om recht te doen gelden boven macht;
8. om vrede en goede wil op aarde te bevorderen;
9. om de beginselen van recht, vrijheid en democratie te bevestigen en door te geven aan de nakomeling-schap;
10. om onze kameraadschap te heiligen en hoog te houden door onze toewijding aan de idee der hulpbereidheid van allen voor allen.

Het „American Legion“ is de grootste organisatie van veteranen in de wereld-geschiedenis. De volgende feiten en cijfers geven een indruk van dit legioen.

Feiten en cijfers

1. Het heeft ca 3 000 000 leden verdeeld over ruim 17 400 afdelingen.
2. Het werd opgericht door krijgslieden van de 1ste wereldoorlog, in een bijeenkomst te Parijs in 1919.

3. Het heeft zich vervolgens opengesteld voor de eervol afgemonsterde veteranen van de 2de wereldoorlog en van het huidige conflict en voor hen, die in dienst zijn gebleven na afloop der vijandelijkheden.

Het legioen is erkend door de congresbesluiten van 16 September 1919, gewijzigd 29 October 1942 en 28 December 1950.

4. Er is een afdeling in „the American Legion“ in de woonplaats van iedere man of vrouw die eervol heeft gediend in wereldoorlog I of II.
5. Het legioen is niet-politiek en niet-sectarisch ingesteld.
6. De contributie is zeer gering, maar zij maakt de militair tot aandeelhouder in een organisatie met \$ 300 miljoen kapitaal.
7. Het lidmaatschap is waardevol, al kan die waarde niet worden uitgedrukt in geld, hoewel ook al weer menig veteraan van de arbeid in zijn Legioen financiële vruchten heeft geplukt, zo waardevol, dat daarvan de interest ruimschoots opweegt tegen wat in een heel leven aan contributie wordt betaald. Verstrekkend zijn de vele bonussen en de premies bij afmonstering en groot-verlof voor miliciens.
8. Het program voor het nationale bewustzijn van het Legioen is een positief vecht-program. De „Americanism-Commission“ heeft vanaf 't begin in de afdelingen doorgezet een steeds duidelijker wordend 3 punten-programma voor opleiding, jeugdbeweging en gemeenschapszin, dat gericht is op bevordering en voortzetting van een 100 % zich-Amerikaan-voelen en -weten in gemeenschap, staat en natie.